„Észak-Magyarországi Operatív Program – Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”
Projekt azonosító: ÉMOP-6.2.1/K-13-2014-0002

Hatvan Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Hatvan
JÖVŐNK ÖRÖKSÉGE

ITS 2014 Konzorcium:

ÉARFÜ

art vital
Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft

OPUS TEAM
PÁLYÁZZON, NYERJEN, FEJLŐDJÖN VELÜNK!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Külzetlap

BELÜGYMINISZTÉRIUM

Hatvan Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Helyzetfeltáró, Helyzetelemző és Helyzetértékelő munkarészek

2015. év

Készítették az „ITS 2014 Konzorcium” tagjai:

ÉARFÜ Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Berki Judit

ügyvezető

ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság

Végh József

ügyvezető

OPUS TEAM Üzleti Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság

Virágh Péter

ügyvezető

Aláírólap

Régiós koordinátor:	**Dr. habil. Mező Ferenc**
Megyei koordinátor:	**Végh József** *okleveles építészmérnök, városépítési és városgazdasági szakmérnök* *É/1 15-0124; TT 15-0124*
Felelős tervező:	**Klein György** *okleveles építészmérnök* *É/05-0070; TT 05-0070*
Településtervező:	**Végh József** *okleveles építészmérnök, városépítési és városgazdasági szakmérnök* *É/1 15-0124; TT 15-0124*
Energiaközmű szakági tervező:	**Angyal András** *villamosmérnök* *TE 15-0403- Településtervezési energia-közmű szakértő*
Közlekedésági szakági tervező:	**Kulcsár Gusztáv** *építőmérnök, mélyépítési mérnök* *Tkö 15-0300 - Településtervezési közlekedési szakértő*
Viziközmű szakági tervező:	**Bartha Miklós** *csatornázás- szennyvíztisztítási szakmérnök, vezető tervező* *VZ-TEL 15-0150 - Települési víziközmű tervező* *TV 15-0150 - Településtervezési vízközmű szakértő*
Környezetvédelmi szakági tervező:	**Bánfi Gábor** *Környezetvédelmi szakági tervező* *SZKV-hu/09-1129; SZKV-le/09-1129; SZKV-vf/09-1129; SZKV-zr/09-1129*
Zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező:	**Czernyinyák Attila** *okl. tájépítészmérnök* *TK 15-0357*

Régészeti szakértő:	**Bálint Marianna**
Műemléki szakértő:	**Szilágyi-Fekete Anikó**
Társadalompolitikai szakértő:	**Berki Judit Irén**
Gazdasági Szakértő:	**Buzdor Gabriella**
Anti-szegregációs szakértő:	**Lakatos Izabella**

Közreműködők:

Horváth Richárd
Hatvan Város polgármestere

Incze Enikő
települési koordinátor

Majoros Anita

Dr. Kovács Krisztina

Tartalom

BEVEZETÉS 6

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI 12

1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása 12

1.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása 16

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK 20

2.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával 20

2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése 23

2.3. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve 26

2.4. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz 28

3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM 33

3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása) 35

3.2 A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedése 40

3.3. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések 41

4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI 43

4.1. Külső összefüggések 43

4.2 Belső összefüggések 49

5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI 52

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE 55

6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek 55

6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek maghatározása 56

6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok 57

6.4. Monitoring rendszer kialakítása 58

Felhasznált irodalom: 64

BEVEZETÉS

Jelen dokumentum, Hatvan város Integrált Településfejlesztési Stratégiája európai uniós forrást felhasználva **a Belügyminisztérium szakértő támogatásával készült**, ugyanis a 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülés során igen nagy jelentősége van a megfelelő módon előkészített, megalapozott fejlesztési dokumentumoknak, melyek megjelenítik az adott terület fejlesztési irányait, céljait és igényeit. Ennek megfelelően járásszékhelyünk a vonatkozó előírásoknak, jogszabályoknak megfelelő és az elkövetkező évek finanszírozási környezetéhez is illeszkedő integrált településfejlesztési stratégiát alkotott.

A tervezés meghatározottsága

A városfejlesztés európai uniós meghatározottsága

A 2014-2020-as európai uniós fejlesztési ciklusban különösen nagy szerep jut az európai városok fejlesztésének, az **Európai Unió Területi Agendája** (TA2020) is megerősíti a városok szerepét. Integrált és többszintű megközelítés alkalmazását javasolja a városfejlesztési és város-rehabilitációs politikákban és támogatja az EU 2020 azon erőfeszítéseit, amelyek arra irányulnak, hogy „a városok az intelligens, fenntartható és befogadó fejlődés motorjaivá váljanak, és vonzóak legyenek az élhető lakhelyet és munkát keresők, valamint a turisták és a befektetők számára is.”. Bátorítja a városokat arra, hogy „a területükön végzett valamennyi beavatkozás hatékonyságának növelése érdekében készítsenek és fogadjanak el integrált stratégiákat és területi terveket.”

Az **EU 2020 Stratégia** Európa intelligens (smart), fenntartható (sustainable) és befogadó (inclusive) növekedésének céljaira összpontosít, és ezen célokhoz az Európai Unió egészére vonatkoztatva konkrét célértékeket is társít. Az EU egészére vonatkozó célokhoz a tagállamoknak is vállalásokkal kell hozzájárulniuk, melyhez a kohéziós politika eszközrendszerét is felhasználhatják. A 2014 – 2020 időszaki kohéziós politika megvalósítását szolgáló ún. Közös Rendelkezéseket tartalmazó rendelet („Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete) meghatározza azt a **11 tematikus célkitűzés**t, melyek elérésének támogatásával a kohéziós politika hozzájárul az EU2020 Stratégia céljaihoz. A tematikus célkitűzések az alábbiak:

(1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
(2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
(3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
(4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
(5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és - kezelés előmozdítása;
(6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
(7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
(8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
(10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
(11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

Az EU egyes alapjainak (ESB alapok) felhasználását, működését további rendeletek szabályozzák (1301, 1304, 1305/2013/EU), melyek az egyes tematikus célokhoz kapcsolódó **beruházási prioritásokat** határoznak meg. A beruházási prioritások azt fogalmazzák meg, hogy az adott alap milyen módon járul hozzá a 11 EU szintű tematikus cél eléréséhez. Nem finanszírozható olyan tevékenység az ESB alapokból, amely nem illeszkedik a beruházási prioritások valamelyikéhez. Azzal együtt, hogy az ESB alapok – különösen az ERFA és az ESZA - minden beruházási prioritása alkalmazható városi környezetben, városfejlesztési jelegű célok elérése érdekében, az egyes alapok **kifejezetten városi problémák megoldására irányuló beruházási prioritások**at is meghatároznak:

Az ERFA rendelet célzottan városi problémákra irányuló beruházási prioritásai az alábbiak:

4. számú tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban.

- 4 e) beruházási prioritás: alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását.

6. számú tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása.

- 6 e) beruházási prioritás: a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaövezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása.

9. számú tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem.

- 9 b) beruházási prioritás: a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;

Az ESZA által támogatott beruházási prioritások mindegyike részét képezheti integrált városfejlesztési stratégiáknak, programoknak, projekteknek.

Az EU kohéziós politikájában bekövetkezett változások alapján **az európai uniós források** már nem kvázi szabadon felhasználható keretek, hanem **az EU közös céljainak megvalósítását szolgáló eszközök**, így rendkívül fontos, hogy a hazai fejlesztéspolitika és fejlesztéspolitikai dokumentumok is igazodjanak, hozzájáruljanak a megvalósuláshoz. Az EU strukturális és kohéziós alapjaiból származó, a nemzeti operatív programokon keresztül elérhető támogatások tehát a városfejlesztés meghatározó jelentőségű forrásait jelentik az ITS érvényességének időszakában.

A városfejlesztés hazai meghatározottsága

Az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** (OFTK) integrált megközelítéssel foglalja egységbe az ágazati és területi fejlődés folyamatait, kijelöli Magyarország számára a hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket. A területi fejődés érdekében a többközpontú térszerkezetet biztosító, fenntartható városhálózat-fejlesztésre helyezi a hangsúlyt. Legfontosabb feladatként jelenik meg a harmonikus város-vidék kapcsolatok létrehozása, a kompakt településrészek kialakítása, a leromlott állapotú városrészek hanyatlásának megállítása, a **stratégiai szemléletű város-és várostérségi tervezés** megerősítése, illetve a különböző területi szintek

együttműködésének segítése. A többközpontú városhálózat-fejlesztés megvalósítása érdekében különböző profilú városok és várostérségek csoportját azonosítja. Budapest nagyvárosi térségét, a fővárosból legfeljebb egy órán belül elérhető belső városgyűrű településeit, illetve a Budapest gazdasági túlsúlyának kiegyensúlyozása érdekében kijelölt külső városgyűrű településeit.

A Kormány jogszabályba foglalta (**314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet** a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről") a középtávú településfejlesztési stratégiák (ITS) tartalmi és egyes eljárási jellegű követelményeit és összefüggő dokumentum-rendszert hozott létre. Ennek értelmében az ITS egy rendkívül széles körű, három elemből álló megalapozó vizsgálatra kell, hogy épüljön. A megalapozó vizsgálat közös hátterét képezi mind a hosszú távú településfejlesztési koncepciónak, mind a középtávú, operatív jellegű ITS-nek. (Hatvan város képviselő testülete a helyzetfeltárást, helyzetelemzést és helyzetértékelést is tartalmazó megalapozó vizsgálatát 2015. április 30. –án tárgyalta.)

A kis- és közepes városok integrált településfejlesztési stratégiáikat két módszertani támogatást nyújtó dokumentum alapján kell, hogy elkészítsék, melynek városunk eleget tesz. Egyrészről a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztésért és Építésügyért felelős szakállamtitkársága által elkészített „Városfejlesztési Kézikönyv" második, javított kiadása (2009); másrészről a Belügyminisztérium „Útmutató a kis-és középvárosok és a fővárosi kerületek integrált településfejlesztési stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020" című dokumentum alapján. Megvalósult az az elvárás is, hogy a település integrált településfejlesztési stratégiájának célrendszere illeszkedjen a megyei területfejlesztési koncepció és stratégiai program valamint a településfejlesztési koncepció céljaihoz.

Az integrált településfejlesztési stratégia és célja

Az integrált településfejlesztési stratégia a település középtávú fejlesztési irányait meghatározó, operatív jellegű, megvalósítás-orientált fejlesztési dokumentum, melynek célja, hogy a stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő az elkövetkező hét év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.

Készítése során a tervezők meghatározó szándéka volt, hogy segítségével a városban folyó fejlesztési tevékenységek egymással térben és időben összehangoltan valósuljanak meg, a város mindinkább képes legyen felhasználni a 2014 – 2020 közötti időszak európai uniós fejlesztési forrásait, s ezzel a stratégiába foglalt tevékenységek jelentős része meg is valósuljon. Az ITS keretet ad ahhoz is, hogy a közszféra fejlesztései mellett a magánszféra befektetései is bevonhatóak legyenek, ezzel is segítve a két szféra közötti partnerség kialakulását, illetve tervezési menete ahhoz is hozzájárul, hogy az ITS céljai és projektjei széles körű támogatást élvezzenek.

Partnerség és szerepe:

A településfejlesztési koncepciók és településfejlesztési stratégiák elkészítését, tartalmi követelményeit, továbbá egyeztetésének rendjét a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szabályozza. (314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről. A továbbiakban: Kormányrendelet).

A Kormányrendelet 28. §-a értelmében a Koncepció, stratégia, véleményezési eljárás lefolytatása nélkül nem fogadható el, a polgármesternek egyeztetnie kell a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel, az államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal, továbbá a lakossággal, érdekképviseleti, civil és gazdálkodó szervezetekkel, vallási közösségekkel. A véleményeztetés a helyi adottságoknak megfelelően, a feladat jellegének figyelembevételével a partnerségi egyeztetés szabályai szerint történik. A Kormányrendelet 29. § előírja, hogy az önkormányzat a tervezés előtt dönt a partnerségi egyeztetés szabályairól, amelynek során meghatározza:
a) az egyeztetésben résztvevők tájékoztatásának módját és eszközeit,
b) a javaslatok, vélemények dokumentálásának, nyilvántartásának módját,
c) az el nem fogadott javaslatok, vélemények indokolásának módját, a dokumentálásuk, nyilvántartásuk rendjét,
d) az elfogadott koncepció, stratégia és településrendezési eszközök nyilvánosságát biztosító intézkedéseket.

A város Partnerségi szabályzatát a Képviselő testület az 593/2013. (IX. 12.) számú határozatával fogadta el. A partnerségi egyeztetési folyamatok menedzseléséért a projektgazda, Hatvan Város Önkormányzati Hivatal Főépítészi Irodája volt felelős. Az adminisztratív és koordinációs feladatokat, illetve a partnerségi egyeztetések gyakorlati megvalósítását az ITS 2014 Konzorcium szakmai iránymutatása és segítségnyújtása mellett az önkormányzat végezte. A menedzsment tevékenység során a városi önkormányzat, kiemelten a városi koordinátor, és a szakmai megvalósítók tájékoztatása folyamatos, és a kommunikáció belső egyeztetések útján történik.

Az integrált településfejlesztési stratégia kialakítása során az önkormányzat a partnerség elve mellett elköteleződve kiemelt fontosságúnak érezte a készülő dokumentum egyeztetésébe állandó és eseti partnerek aktív bevonását, illetve a tervezésen túl a megvalósítás, illetve a majdani felülvizsgálat során is a partnerség elvének érvényesítését fogja megvalósítani. Fontosnak tartotta a széleskörű partnerség kialakítását, ezért az alábbi állandó partnerek kerültek bevonásra az egyeztetésbe:

1. Helyi lakosság és gazdálkodó szervezetek
2. Települési önkormányzatok (Boldog, Tura, Csány, Ecséd, Heréd, Hort, Jászfényszaru, Kerekharaszt, Lőrinci)
3. Heves Megyei Önkormányzat
4. Hatvan Város közigazgatási területén működő egyházak (Római Katolikus Egyház, Református Egyház, Evangélikus Egyház)
5. Közműszolgáltatók Víz és Csatornaművek Koncessziós Zrt., ÉMÁSZ Nyrt., Tigáz Zrt., Magyar Telekom Távközlési Nyrt., UPC Magyarország Kft., DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft., Telekom, Távközlési Nyrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt., UPC Magyarország, Telekommunikációs Kft., Invitel Távközlési Zrt., Telenor Magyarország Zrt.)
6. Köztestületek (Heves Megyei Építészek Kamarája, Heves Megyei Mérnöki Kamara, Heves Megyei Agrárkamara, Megyei Kereskedelmi és Iparkamara - Hatvani Képviselet)
7. 314/2012. (XI. 08.) Kormányrendelet 9. mellékletében meghatározott államigazgatási szervek

Az egyeztetésében résztvevő eseti partnerek:

1. Civil szervezetek
2. Érdekképviseleti szervezetek (Megyei Kereskedelmi és Iparkamara - Hatvani Képviselet)
3. Oktatási, szociális és társadalmi partnerek
4. Kisebbségi Önkormányzatok (Hatvan Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata)

A stratégia készítése során aktív és passzív eszközök is használtak voltak. Munkakezdő helyszíni bejárás került megtartásra szakmai konzultációval együtt. Ezután a város honlapján keresztül és postai úton is tájékoztatva lettek az érintettek a véleményezési lehetőségükről a meglévő, felülvizsgált Integrált Városfejlesztési Stratégiáról. A megalapozó vizsgálat elkészülte után az önkormányzat workshopot szervezett, ahol az érintettek az elhangzott tájékoztatók meghallgatása után észrevételeket tehettek. Az írásos véleményeket a város továbbította a tervezést folytató ITS 2014 Konzorcium felé. A vélemények beépítése után elkészült stratégia tervezet társadalmasításra kerül lakossági fórumon és az online felületen is.

Koncepció jövőképe és célrendszere

Hatvan rendelkezik egy 2009-ben felülvizsgált Integrált Városfejlesztési Stratégiával (IVS) és Koncepcióval az előző tervezési időszakra. A most készült Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) készítéssel párhuzamosan újragondolásra került a Települési Koncepció is, melynek jövőképe és célrendszere a következő.

Jövőkép: a növekedési tengelyek csomópontjában elhelyezkedő hálózati központtá válni

87. sz. ábra: Hatvan jóvóképe és célrendszere

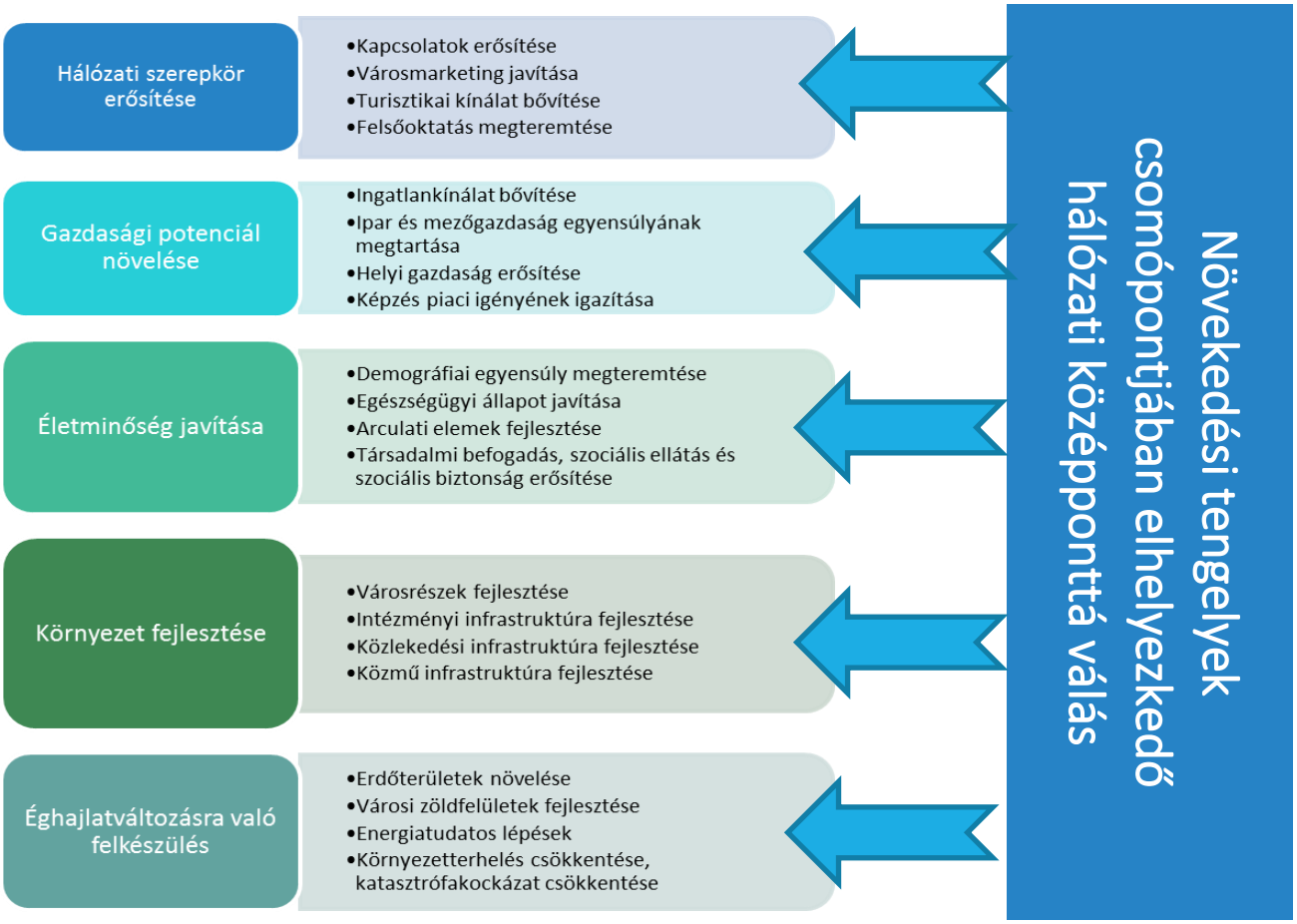

Forrás: saját szerkesztés

A jövőkép megvalósításának eszközei:

- nemzetközi jelenlét ereje
- határon átnyúló kapcsolatok aktív használata
- súlyponti pozíciót erősítő fejlesztések
- találkozóhely funkció kihasználása
- az elválasztó vonalak összekötő szerepének hangsúlyozása
- múltjából következő erősségek jövőbetekintő figyelembevétele

A Koncepció jövőképéhez igazodva az alábbi erőforrások fenntarthatóságára építő, közösség-vezérelt, következetes és követelmény-orientált várossá válás került meghatározásra, horizontális célként:
- Társadalmi erőforrások (a múlt öröksége, pozitív értékek és normák, bizalom, kohézió, egyéni felelősségvállalás)
- Emberi erőforrások (népességszám, egészség, képességek, készségek, befogadás, korosztályok együttélése)
- Természeti erőforrások (flóra és fauna, biodiverzitás, környezeti elemek tisztasága, klímatudatosság)
- Művi erőforrások (fejlesztés – megőrzés egyensúlya, művi örökség, infrastruktúra, barnamező, klímatudatos építészeti megoldások)

- Gazdasági erőforrások (vállalkozói réteg, képzett munkaerő, kapcsolatok, hatékonyság, innováció)

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A stratégiakészítés során, a megalapozó vizsgálat készítésével párhuzamosan, első lépésként a helyszíni bejáráson és workshopon feltárásra kerültek a település meglévő problémái, melyek alapján a problémák ok-okozati összefüggéseit vizsgálva elkészítésre került a problémafa. A felmerült problémák megoldási lehetőségeire építve meghatározásra kerültek a célok, melyek alapján kialakítottuk a célfát, és a stratégia célrendszerét, illeszkedve a készülő Települési Koncepcióhoz. Az átfogó cél Hatvan esetében a növekedési tengelyek csomópontjában elhelyezkedő hálózati központtá válni. Az átfogó cél megvalósulását segítő stratégiai célok, valamint a hozzájuk tartozó részcélok az alábbiak:

1. stratégiai cél: Hálózati szerepkör erősítése

1.1 részcél: Kapcsolatok erősítése
Hatvant csomóponti elhelyezkedése kiegészülve a közlekedési, humán infrastruktúrális kiépítettségével alkalmassá teszi a térségi funkció betöltésére az oktatás, kulturális élet, hulladékgazdálkodás terén, de a Hatvani Kórház által nyújtott egészségügyi ellátásával a járási, megyek szerepkörön túlmutató országos jelentőséggel is bír. A környező települések igénylik Hatvan vezetését, így a járásközponti funkción felül is van belső és külső igény a város hálózati szerepkörének további erősítésére. Ehhez kapcsolódva elengedhetetlen a közlekedési kapcsolatok erősítése, közúti és kötöttpályás elérhetőség javítása, valamint az intézményhálózat fejlesztése és a közigazgatási területfejlesztéseket szolgáló bővítések megvalósítása. Hatvannak nagyszámú határon átnyúló vagy testvérvárosi kapcsolata van, azonban ezen kapcsolatok egy része gyenge. Ezek újraélesztése, és az aktív kommunikáció, együttműködés erősítése szükséges.

1.2 részcél: Városmarketing javítása
Az éves program kínálat rendkívül gazdag, azonban kevéssé ismertek a város régi időkre visszanyúló hagyományai, valamint a lakosság körében gyengének mondható a helyi identitás tudat. A helyzet változtatásához a régészeti emlékek, helyi kulturális örökségi elemek erősítésre kerülnek, valamint a helyi érték védelem alatt álló épületek számát is növelni szükséges. A helyi hagyományok felélesztése részben elkezdődött a belváros, főtér fejlesztésével (história táblák, egységes megjelenés, burkolatok, térbútorok). A tervezett Ökocentrum a városrészek közti hídként funkcionálhat, hozzájárul ahhoz, hogy a lakosság szívesen töltse a szabadidejét a belvárosban, és Hatvan öko jellegét erősíti. Kulcs lehet a már meglévő Vadászati Múzeumra építve a vadászattal, a Zagyva folyó fejlesztésekbe bekapcsolásán át a halászattal kapcsolatos programok meghonosítása, illetve az 1949. április 2-i Hatvani Csata emlékének megőrzése. A városi kép egységesítése érdekében kezelni kell az elhagyott, leromlott állapotú épületek és területek újrahasznosítását, funkcióval feltöltését (pl. régi Cukorgyár területe, vasútállomás épülete, nagygombosi majorság, sóderes bánya). A városmarketing fejlesztéséhez a különféle hagyományörző kulturális stb körök újjáélesztése hozzájárul csakúgy, mint a civil szervezetek, alapítványok, egyesületek segítő támogatása.

1.3 részcél: Turisztikai kínálat bővítése
A meglévő vadászati és kerékpáros sportolási lehetőségekre, valamint természeti értékekre, túraútvonalakra alapozva komplex turisztikai potenciál alakítható ki, ami minden korosztály igényeit széles körben kielégíti. Az egyházi és civil élet erős, a szereplők hatékonyan bevonhatók ezen

programok szervezésébe és életben tartására. A meglévő termálvíz, a strand és környezete kitűnő fejlesztési lehetőséget biztosít (A fürdő fejlesztése során figyelemmel kell lenni a közfürdők létesítéséről és működéséről szóló 121/1996. (VII.24.) Korm. rendelet előírásait). A turisztikai potenciál hatékonyabb kihasználásával együtt az erre épülő kiszolgáló szolgáltatások számát is növelni szükséges, úgy mint a szálláshelyek és vendéglátóhelyek számának bővítése. Mindezen komplex turisztikai ellátottság feltétele a megfelelő infrastruktúra megteremtése, azaz a megfelelő befogadóképességű és felszereltségű rendezvény terem kialakítása, tematikus parkok kialakítása és a közterek fejlesztése.

1.4 részcél: Felsőoktatás megteremtése

Hatvanban bővíteni szükséges az oktatási palettát, ugyanis jelenleg nem működik felsőfokú oktatási intézmény a városban. Az oktatás bővítésével a helyi gazdaság igényeit kiszolgáló képzett szakember gárda képezhető, ami a foglalkoztatási mutatók javulásához vezet és a város népességmegtartó erejét is növelheti az aktív korúak csoportján belül. Az oktatás fejlesztésével a fiatalok számára vonzó szabadidős tevékenységek felhozatalát szükséges kialakítani, valamint a hallgatók városi életbe integrálása is elengedhetetlen. A kollégiumok felújításával, kapacitás bővítésével az ingázók száma csökken. A Hatvanban lakó, valamint a kollégiumi elhelyezésnek köszönhetően a hétközben a városban maradó diákok helyben veszik igénybe a szolgáltatásokat, kialakul bennük a városhoz való kötődés. Ők adhatják egy fontos rétegét a Hatvanban élők fiatal bázisának, akik később idetelepülnek és itt alapítanak családot.

2. stratégiai cél: Gazdasági potenciál erősítése

2.1 részcél: Ingatlankínálat növelése

A városban jelenleg rendelkezésre álló iparterületek nagysága már oly mértékig telített, hogy az esetleges újabb betelepülő vállalkozások számára rendelkezésre álló szabad övezet mára korlátozott. A szükséges átminősítési eljárás már folyamatban van, azaz az ipari park bővítésével kívánja a település orvosolni a felmerült területhiányt. A zöldmezős beruházások mellett azonban a városban lehetőség kínálkozik barnamezős területek újraértelmezésével is, hiszen a volt cukorgyári terület, vagy a nagygombosi majorság szintén megfelelő zónát nyújtanak a vállalkozások betelepülésére.
Ide sorolható továbbá a turisztikai szálláshelyek bővítésének igénye is, hiszen a városban a szálláshely kínálat az elmúlt időszakban radikálisan lecsökkent.

2.2 részcél: Ipar és mezőgazdaság egyensúlyának megtartása

A megalapozó vizsgálatban meghatározásra került, hogy a városban a mezőgazdasági ágazatban regisztrált vállalkozások, valamint a mezőgazdasági őstermelők száma magas, sőt az elmúlt időszakban nőtt is a létszámuk. Azonban az is megismerhető, hogy Hatvanban az ipari termelés is előtérbe helyeződött, melynek köszönhetően a városban a munkanélküliségi ráta országos átlaghoz viszonyítva alacsony. A középtávú és távlati cél is az, hogy a szolgáltató szektorral együtt a hármas egyensúlyt fenntartsák, megőrizzék annak egészséges határvonalait. A távlati célok között szerepel a mezőgazdasági területek növelése, valamint a lakóövezetekben lévő konyhakerti termelés elősegítése.
Fontos kiemelni, hogy kiemelt igényként jelentkezik a helyi termékekre épülő élelmiszer-ipar fejlesztése.

2.3 részcél: Helyi gazdaság erősítése

A helyi gazdaság erősítése főként a vonzó üzleti környezet megteremtésén keresztül érhető el, melyet – többek között – a helyi adók igazságos, megfelelő mértékének meghatározásával kívánják elérni. A kisiparosok támogatása, valamint őstermelői piac létrehozása szintén hozzájárul Hatvan városának gazdasági életének erősítéséhez.
Nemcsak gazdasági célként jelenik meg a sport élet fejlesztése, azonban itt is kiemelt célként szerepel a sportgazdaság erősítése.

2.4 részcél: Képzés piaci igényekhez igazítása
Kiemelten fontos, hogy a színvonalas oktatási intézményekben képzettek az iskolai évek után helyben tudjanak elhelyezkedni. Ennek megfelelően a helyi vállalkozásokkal egyeztetve szükséges a megfelelő szakirányú képzések megvalósítása, valamint ehhez kapcsolódóan a pedagógusi továbbképzések lebonyolítása is szükséges. A felnőttképzések esetében szintén idomulni szükséges a városban gazdasági súllyal rendelkező vállalkozások által igényelt szakirányokhoz.
A megfelelő képzés nemcsak elméleti elemek elsajátítását jelenti, ezért a gyakornoki programok megszervezése is fontos célkitűzés.

3. stratégiai cél: Életminőség javítása

3.1 részcél: Demográfiai egyensúly megteremtése
A lakosságszám csökkenésének mérsékléséhez és a folyamat visszafordításához elengedhetetlen a település elöregedést mutató korfáján változtatni. A cél érdekében szükséges a fiatalkorúak arányának növelése a gyermekvállalási kedv erősítésével, és a családbarát városkép kialakításával. A családbarát intézkedések közt kiemelt fontosságú a gyermekkorúak gondviselése mellett az időskorúak komplex ellátásának megteremtése. Az idősek nappali intézményi kapacitás kihasználtsága meghaladta az optimálist, a minőségi fejlesztés mellett kapacitás bővítés is szükséges. Egyaránt mutatkozik igény házi/jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, valamint az átmeneti elhelyezést nyújtó/tartós bentlakásos, és a nappali idősellátásra is. A vonzó városkép hatására az elvándorlást felváltja a betelepülés többlete. A komplex szabadidős tevékenységek és stabil megélhetési feltételek megteremtésével a más településről bejáró középiskolai tanulók számára Hatvan a majdani lakóhelyül szolgálhat, ahol családot alapítanak. Előzőek mellett az egészségügyi szolgáltatások széles körű biztosítása révén a várható élettartam nő.

3.2 részcél: Egészségügyi állapot javítása
Az Albert Schweitzer Kórház, illetve háziorvosi és szakorvosi rendelők révén biztosított egészségmegőrzés és az egészségügyi ellátás fejlesztése mellett nagy hangsúlyt kell fektetni az egészséges életmód széleskörű terjesztésére, ezzel párhuzamosan a megelőzésre fókuszáló gondolkodásmód kialakítására. A kórház jelenleg is az egyik legnagyobb foglalkoztató a városban, bővítésével munkahelyteremtés is megvalósul. A kapacitás és a szakosztályok bővítésével a lakosság egészségügyi állapota javul. Fentiekhez nagymértékben hozzájárul a rekreációs célú, tömeg- és versenysportok fejlesztése, az aktív és minőségi időskort segítő sportolási lehetőségek megteremtése. A meglévő termálvíz lehetőség a gyógyturizmus, egészséges életmódhoz köthető szolgáltatásokra épülő turizmus meghonosításához.

3.3 részcél: Arculati elemek fejlesztése
A város egyik fő természeti kincse, a Zagyva folyó által kínált oktatási, sportolási, szabadidős tevékenységekhez használható potenciálja jelenleg kihasználatlan. Szükséges annak városi életbe történő integrációja. Az új városkép kialakításához létrehozandók a XXI. század lenyomatát őrző elemek létrehozása, történeti települései elemek megjelenítése. A lakosság szabadidő eltöltéséhez városi séták, útvonalak szervezhetők. A városi arculat fejlődése szempontjából a Szőlőhegy településrész kiemelten kezelendő, tovább a magánházak, magánkertek arculatának javítása is elvárt.

3.4 részcél: Társadalmi befogadás, szociális ellátás és szociális biztonság erősítése
A lakosszám növekedés egyik kulcskérdése a vonzó településkép és gazdasági helyzet miatt a Hatvanba településtek számának növelése. Ezen csoport integrációját a helyi társadalomba, a helyi identitás elsajátítását segíteni kell. Mind körükben, mind a származásilag hatvani családok részéről humán infrastruktúra fejlesztése igényként merül fel az oktatás, nevelés, szociális ellátás területén. A háztartások harmadában élőknek nincs munkajövedelemből származó bevételük, ezért erősen a szociális ellátórendszerre szorulnak. A sérülékeny társadalmi csoportok kiemelten kezelendők,

szociális védőhálójuk erősítése elengedhetetlen. A rászorulók helyzetének kezelésére közlakás építési program építése vált igénnyé.

4. stratégiai cél: Környezet fejlesztése

4.1 részcél: Városrészek fejlesztése

A leromlott tömbházas lakóépületek felújítása is szükséges, ami a vizuális környezetterhelés megszűnésén túl az energetikai felújításnak köszönhetően a lakók megélhetését is segíti.
Fejlesztendő továbbá Ó-Hatvan történelmi városmagja, Új-Hatvan városrészi alközpontja, Közép-Hatvan városrészi alközponttá bővítése, Nagygombos valamint a Külterületei.
Fontos cél továbbá a minden társadalmi réteg számára a megfelelő lakhatási körülmények biztosítása, a korszerű, energiahatékony és a városkép minőségének javulásához is hozzájáruló lakókörnyezet és lakóépületek kialakítása.

4.2 részcél: Intézményi infrastruktúra fejlesztése

A városban a jelenlegi oktatási infrastruktúra részben felújított, részben korszerűsítést igényel. Azonban a városi intézmények más területei is fejlesztésre szorulnak, többek között az egészségügyi infrastruktúra, a sportinfrastruktúra, kulturális infrastruktúra.

4.3 részcél: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Közlekedés tekintetében a város kiemelt helyzetben van, hiszen főútvonal szeli keresztül a várost, valamint autópálya is elhalad mellette. Ennek megfelelően bizonyos forgalmi terhelésnek meg kell felelnie a városnak. Az egészségesebb környezet kialakítása érdekében szükséges elkerülő utak kiépítése. Továbbá az ipari területek bővítésével együtt jár az is, hogy ezen övezetek elérhetőségét javítják, így például Nagygombos közvetlen elérhetőségén, és a Keleti csomópont fejlesztését szükséges elvégezni.
A várost már jelenleg is számos kerékpárút szeli keresztül, melynek bővítése, a regionális hálózatba való csatlakozása fontos megvalósítandó cél a jövőben.
A gyalogos, valamint kötöttpályás közlekedés korszerűsítésre szorul a városban.

4.4 részcél: Közmű infrastruktúra fejlesztése

A városban a vízrendezés átfogó rendezése szükséges. Ide sorolható a csapadékvíz helyben tartásának elősegítése, valamint a vízbázis védelme is.
Kiemelten foglalkozik a város a megújuló energia hasznosításának lehetőségével. A napenergia olyan megújuló energiaforrás, melynek kiaknázását a városban is megvalósíthatják.
A városban korszerűsítésre szorulnak az elektronikus hírközlési szolgáltatások is a XXI. századi technológiáknak megfelelően.
További közműhálózat kiépítését kívánja megvalósítani a város az ipari park bővítésével létrejövő ipari területeken, valamint Görbeéren.

5. stratégiai cél: Éghajlatváltozásra való felkészülés

5.1 részcél: Erdőterületek növelése

Az éghajlat változás sok esetben tapasztalható problémákat okoz a város életében. A szélerózió csökkentése érdekében mezővédő erdősávok telepítését kívánja megvalósítani Hatvan. Továbbá kisebb erdőfoltok kialakítását, allergén növények cseréjét, véderdő sávok kialakítását célozta meg a város a közeli jövőben.

5.2 részcél: Városi zöldfelületek fejlesztése

A város területén növelendő a zöld felületek mennyisége. Jelenleg a nagy forgalom környezetre káros hatása erőteljesen érzékelhető. Az utak mentén fasorok, bokrok telepítése a megvalósítandó cél,

mely nemcsak a szennyezett levegő megszűrésében segédkezhet, hanem a zajterhelés csökkentésében is szerepet játszhat.
A Népkert fejlesztése, valamint a lakóépületek közötti parkok rekonstrukciója szintén egy egészségesebb, vonzóbb városkép kialakításához járulnak hozzá.
Hatvanban kiemelt szerephez jut az öko gondolkodásmód továbbadása, ennek megfelelően öko-főutca, alle, tanösvények kialakítását tervezik megvalósítani.

5.3 részcél: Energiatudatos lépések
A városban az önkormányzat által üzemeltett és egyéb intézmények egy része felújításra, energetikai korszerűsítésre szorul. Ennek megfelelően óvodák, általános és középiskolák, az Idősek Otthona, orvosi rendelők és szociális intézmények komplex épületenergetikai felújítására van szükség (energiahatékonyság, energiaracionalizálás), szigeteléssel, nyílászárócserével, gépészeti felújítással.

5.4 részcél: Környezetterhelés csökkentése, katasztrófakockázat csökkentése
A település öko jellegének erősítése bevonásra kerülhet az oktatás rendszerébe is, így a környezettudatos életmód nem csak elméletben létezik. Célszerű bevonni ebbe a folyamatba a nagyszámú működő civil szervezetből a környezetvédelemmel, neveléssel foglalkozókat, akikkel az önkormányzat hatékony együttműködést alakíthat ki.

1.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

1. Stratégiai cél: Hálózati szerepkör erősítése
Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások:
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban;

ERFA 5. cikk (7) c) KA 3. cikk (d) ii. környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése

9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;

ESZA 3. cikk (1) b) i. aktív befogadás különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében

ETE 6. cikk a) ii. a nemek közötti egyenlőség és esélyegyenlőség támogatása határokon át, valamint a határokon átívelő társadalmi befogadás ösztönzése (határon átnyúló)

10. Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás;

ERFA 5. cikk (10) oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével

ESZA 3. cikk (1) c) ii. a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése és a végzettségi szintek emelése érdekében

ESZA 3. cikk (1) c) iii. az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása, beleértve a szakoktatás és - képzés színvonalának a javítását, a munkahelyi tanulási és a tanulószerződéses gyakorlati képzési rendszerek, mint pl. a duális oktatási rendszerek kialakítását és továbbfejlesztését.

11. Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás;

ERFA 5. cikk (11) az intézményi kapacitás és az ERFA végrehajtásához kapcsolódó közigazgatási hatékonyság és közszolgáltatások megerősítése által, valamint az ESZA által támogatott intézményi kapacitásra és közigazgatás hatékonyságára irányuló intézkedések támogatása

32. sz. táblázat: Az 1. stratégiai cél előrehaladását, megvalósítását mérő mutatószámok:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Cél (2023)
Külföldi és belföldi turisták költése	milliárd Ft	növekedés
A járásközpontot közúton 20 percen túl elérő települések száma	db	csökkenés
Elégedettség a települési környezet minőségével	pontérték (1-10)	növekedés

Forrás: saját szerkesztés

2. Stratégiai cél: Gazdasági potenciál növelése

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások:

3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása;

   ERFA 5. cikk (3) a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, többek között üzleti inkubátorházak segítségével

   ERFA 5. cikk (3) c) a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése

   ESZA 3. cikk (2) d) a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése a vállalkozások és munkavállalók alkalmazkodóképességének elősegítése és a humántőke-beruházások növelése révén

10. Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás;

   ESZA 3. cikk (1) c) ii. a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése és a végzettségi szintek emelése érdekében

   ESZA 3. cikk (1) c) iii. az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása, beleértve a szakoktatás és – képzés színvonalának a javítását, a munkahelyi tanulási és a tanulószerződéses gyakorlati képzési rendszerek, mint pl. a duális oktatási rendszerek kialakítását és továbbfejlesztését.

33. sz. táblázat: A 2. stratégiai cél előrehaladását, megvalósítását mérő mutatószámok:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Cél (2023)
Foglalkoztatási ráta (20-64 évesek)	%	növekedés
Vállalkozási aktivitás	db/lakos	növekedés

Forrás: saját szerkesztés

3. Stratégiai cél: Életminőség javítása

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások:

9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;

ERFA 5. cikk (9) a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra

ERFA 5. cikk (9) b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

ESZA 3. cikk (1) b) i. aktív befogadás különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében

ESZA 3. cikk (1) b) iv. a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat

ESZA 3. cikk (1) b) v. a szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése

10. Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás;

ERFA 5. cikk (10) oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével

11. Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás

ERFA 5. cikk (11) az intézményi kapacitás és az ERFA végrehajtásához kapcsolódó közigazgatási hatékonyság és közszolgáltatások megerősítése által, valamint az ESZA által támogatott intézményi kapacitásra és közigazgatás hatékonyságára irányuló intézkedések támogatása

ESZA 3. cikk (1) d) ii. a foglalkoztatás-, oktatás- és szociálpolitika kidolgozásában érintett felek intézményi kapacitásának növelése; ágazati és területi paktumok a nemzeti, regionális és helyi szintű reformok ösztönzésére

34. sz. táblázat: A 3. stratégiai cél előrehaladását, megvalósítását mérő mutatószám:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Cél (2023)
Elégedettség a települési környezet minőségével	pontérték (1-10)	növekedés

Forrás: saját szerkesztés

4. Stratégiai cél: Környezet fejlesztése

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások:

4.Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;

ERFA 5. cikk (4) c) KA 3. cikk (a) iii. az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása

5.Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és –kezelés előmozdítása;

ERFA 5. cikk (5) a) KA 3. cikk (b) i. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló beruházás támogatása

6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;

ERFA 5. cikk (6) b) KA 3. cikk (c) ii. a vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok (acquis) követelményeinek teljesítése érdekében

ERFA 5. cikk (6 e) KA 3. cikk (c) iv. a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is (KA - + a szennyezett talajú területek helyreállítása)

ERFA 5. cikk (6) g) az erőforrás-hatékony gazdaságra való ipari átállás támogatása és a zöld növekedés előmozdítása

7.A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban;

ERFA 5. cikk (7) b) a regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával

ERFA 5. cikk (7) c) KA 3. cikk (d) ii. környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése, beleértve a folyami és a tengeri közlekedést, a kikötőket és a multimodális összeköttetéseket

35. sz. táblázat: A 4. stratégiai cél előrehaladását, megvalósítását mérő mutatószámok:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Cél (2023)
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	növekedés
Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	%	növekedés
Primer energia felhasználás	PJ	csökkenés

Forrás: saját szerkesztés

5. Stratégiai cél: Éghajlatváltozásra való felkészülés

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások:

4.Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;

ERFA 5. cikk (4) b) KA 3. cikk (a) ii. a vállalkozásoknál az energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése

ERFA 5. cikk (4) c) KA 3. cikk (a) iii. az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása

5.Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és –kezelés előmozdítása;

ERFA 5. cikk (5) a) KA 3. cikk (b) i. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló beruházás támogatása

ERFA 5. cikk (5) b) KA 3. cikk (b) ii. egyedi kockázatok kezelésére, a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség biztosítására és katasztrófavédelmi rendszerek kifejlesztésére irányuló beruházások elősegítése

6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;

ERFA 5. cikk (6) a) KA 3. cikk (c) i. a hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok (acquis) követelményeinek teljesítése érdekében

ERFA 5. cikk (6) b) KA 3. cikk (c) ii. a vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok (acquis) követelményeinek teljesítése érdekében

ERFA 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése
ERFA 5. cikk (6 e) KA 3. cikk (c) iv. a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is (KA - + a szennyezett talajú területek helyreállítása)
ERFA 5. cikk (6) f) a hulladékgazdálkodási ágazatban, a vízgazdálkodási ágazatban, a talajvédelem vagy a légszennyezettség csökkentése területén a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság javítását szolgáló innovatív technológiák előmozdítása
ERFA 5. cikk (6) g) az erőforrás-hatékony gazdaságra való ipari átállás támogatása és a zöld növekedés előmozdítása

7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban;
   ERFA 5. cikk (7) c) KA 3. cikk (d) ii. környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése, beleértve a folyami és a tengeri közlekedést, a kikötőket és a multimodális összeköttetéseket

36. sz. táblázat: Az 5. stratégiai cél előrehaladását, megvalósítását mérő mutatószámok:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Cél (2023)
Primer energia felhasználás	PJ	csökkenés
A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül	PJ/év	növekedés
Elégedettség a települési környezet minőségével	pontérték (1-10)	növekedés

Forrás: saját szerkesztés

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megalapozó vizsgálat részében részletesen bemutatásra kerültek a városrészek. Ezen városrészek vizsgálata alapján kialakításra kerültek olyan ettől eltérő egységek, melyek fejlesztése hasonló, egymás hatását erősítő beavatkozásokkal kezelhető. Így a stratégia jelen pontjában a városrészi lehatároláson túlmutatóan, a város stratégiai fejlesztési céljait szolgáló integrált fejlesztések formájában mutatjuk be a meghatározott akcióterületeket. Az akcióterületek lehatárolását nem lehet a település rendezési tervétől függetlenül kezelni, hiszen a fejlesztési lehetőségeket meghatározzák a szerkezeti tervben rögzített terület felhasználási egységek, a szabályozási tervben szereplő övezeti besorolások és a helyi építési szabályzatban az egyes övezetekre vonatkozó előírások. A kialakított lehatárolási rendszer megfelelően illeszkedik az ITS-ben foglalt fejlesztési célok hálózatához, illetve a szerepeltetett fejlesztési szükségletek a megalapozó vizsgálat városrészekre vonatkozó fejezetében bemutatásra kerültek. A tervezett fejlesztések több esetben a rendezési terv módosítását igénylik, mely eljárás folyamatban van. Az akcióterületi lehatároláson túl a település egészére vonatkozó fejlesztési elképzelések a stratégia 2.4 pontjában kerülnek ismertetésre.

- Óhatvan akcióterület

Utcalehatárolás: Zagyva folyó - Delelő út - Csányi út - 32-es út - M3-as autópálya

Óhatvan a város történelmi magjaként ismert, valamint itt található több oktatási, nevelési intézmény és közintézmény. Ezen központi szerep erősítési érdekében a Városháza tömbjének további fejlesztési igényként merül fel, mely magába foglalja a Városháza épületének külső és belső felújítását, energia hatékonnyá tételét, valamint bővítését, de itt kerülhet kialakításra a piac, rendezvénytér, multifunkcionális közösségi központ (művelődési ház, színház, mozi, stb.) is, a könyvtár bővítés kivitelezhető, de a Testvérvárosok Háza helyéül is szolgálhat a terület. Szintén ezen akcióterületen található az Albert Schweitzer Kórház, mely intézményen az utóbbi években jelentős fejlesztések zajlottak. A lakosság egészségmegőrzése és a város egészségügyi központi funkcióját célját figyelembe véve a Kórház egészségcentrumként funkcionálhat, aminek elérése érdekében mind kapacitásában, mind eszköz és humán infrastruktúrájában tovább bővítendő (új mentőállomás stb.). Jó megközelíthetősége miatt a terület kiválóan alkalmas a komplex idősellátás és gyermekjóléti intézményrendszerének kialakításához, valamint egy új egészségügyi centrum felépítéséhez. Az intézményi fejlesztések mellett a terület történelmi városmagként való fejlesztése is indokolt. A Grassalkovich Kastély és a benne található Vadászati Múzeum a turisztikai potenciál magasabb kihasználása érdekében fejlesztendő, csakúgy mint az itt található templom és plébánia. A nehezebb körülmények közt élők szociális felkarolása érdekében a terület bevonandó a közlakás építési programba.

- Középhatvan akcióterület:

Utcalehatárolás: Vasútvonal - Boldogi út - Hatvan külterülete - Zagyva part - Hősmagyar út

A középhatvani rész hídként funkcionál az óhatvani és újhatvani részként. Jelenleg a két nagy városrész közti összeköttetés gyenge, ez indokolja a középhatvani terület fejlesztési igényét. A terület központi helyzetéből fakadóan lehetőséget teremt az új katasztrófavédelmi központ elhelyezésére. A Népliget és környezete területe belvízzel veszélyeztetett. A keletkező bel és csapadékvíz helyben tartása kiváló lehetőséget jelenthet egy tó kialakításához, ami a lakosság szabadidő tartalmas eltöltéséhez ad potenciált. A terület esztétikai és funkciós többletére építve növelhetők a vendéglátó és szállásadó helyek. A tó kialakítása kiegészíthető különféle sportpályák, kalandpark vagy állatbemutató rész kialakításával, illetve a zöldfelületek növelésével és közparkok létrehozásával mely tovább növeli a szabadidő eltöltés lehetőségeit. A felhagyott cukorgyári terület jelenleg kihasználatlan, bár nagyszámú fejlesztési lehetőséget rejt ez a barnamezős terület. A passzívházat, rendezvénycsarnokot, napelem parkot, Öko főutcát magába foglaló Ökocentrum helyszínéül szolgál ezen terület. A létrehozandó Ökocentrum a szolgáltatásokat igénybevevők által erősíti az összeköttetést a két nagy városrész, Óhatvan és Újhatvan közt, ezzel pedig a középhatvani rész városrészi alközponttá bővül. A fejlesztések az akcióterületet Hatvan turisztikai, egyetemi központjává tehetik. A gazdaság fejlesztésével együtt az újonnan létrehozandó iparágakhoz nélkülözhetetlen a szakemberek képzését elősegíteni. A város területén jól működő középiskolák és szakiskola működik az alapfokú oktatási intézmények mellett, azonban felsőoktatási intézmény nincs, ezért indokolt a volt cukorgyár területén megteremteni a főiskolai és egyetemi szintű képzés lehetőségét, valamint kollégium kialakítását.

- Újhatvan akcióterület:

Utcalehatárolás: Boldogi út - Utász út - Huszár út - Vasút út – Vasútvonal - Kartal-völgyi patak - Herédi út - M3-as autópálya - Zagyva folyó - Grassalkovich út

Az újhatvani rész Óhatvanhoz képest oktatási, nevelési, szociális és közintézményekkel kevésbé ellátott, viszont az itt élő nagyszámú lakosság életkörülményeinek javítása érdekében ez fejlesztendő.

Az itt található Ipari Park megtelt, azonban a lehetőség adott a terület bővítésére. Ipari területi funkcióján felül logisztikai központként is használható terület kialakítása cél. (A fejlesztés során figyelemmel kell lenni a humán egészségkárosodások megelőzése érdekében csak olyan létesítmények telepítésének engedélyezése javasolt, melyek az elérhető legjobb technológia (BAT) alkalmazása mellett a környezetet nem terhelik.) Előzőeken felül a meglévő termálvíz adta lehetőségre alapozva a strand és környezete fejlesztése indokolt. A fejlesztésekkel kialakítható termál és élménypark, versenyuszodaként is funkcionáló fedett tanuszoda, valamint az erre épülő vendéglátás, szálláshelybővítés feltételei is adottak. Szintén az újhatvani akcióterületen adott a lehetőség termelői piac és a hatvani termékek értékesítésére szolgáló rész létrehozásához. Intézményi ellátottságának és funkcióval megtöltésének köszönhetően Újhatvan városrészi alközponttá fejlődhet.

- Déli terület akcióterület:

Utcalehatárolás: 32-es főút - Hatvan külterülete - Bánya tó - Zagyva folyó - Delelő út - Csányi út

A város Déli területként meghatározott akcióterülete speciális potenciállal rendelkezik: helyszínéül szolgálhat a Hatvani Evezős és Kajakos Központnak. A Zagyva folyó által is kínált vízi sportok meghonosítása a sportélet fejlődésén túl mutatva az egészséges életmód valamint oktatás, nevelés összekapcsolása miatt is kiemelten fontos, valamint a város vonzó városképét és turisztikai potenciáját erősíti. A vízi sportokon felül a természetjárók kedvelt területe lehet a déli városrész, ehhez kapcsolódva kiránduló és túraútvonalak kialakítása szükséges.

- Nagygombos akcióterület:

Utcalehatárolás: Balassi Bálint út - Gesztenyefa sor - Zagyva part - Pécsi Sándor út

A nagygombosi városrész jelenleg erősen leromlott állapotú, a kihasználatlan területek miatt vizuális környezetterheléssel érintett és infrastrukturális hiányosságokkal rendelkezik elérhetőség, utak és közvilágítás terén. Az akcióterületen található Grassalkovich majorság Hatvan történelmének részét képezi. Megújítása erősíti a történelmi városképet és helyi identitást, és turisztikai attrakcióként szolgál. A terület nagyságának köszönhetően jelentős turisztikai intézmény befogadására képes, és a város ipari területek bővítését is képes befogadni. Jelenleg folyik a huszárlakások felmérése. Ezen ingatlanok kihasználása bővítheti a szociális hozzájárulások körét. Mindezek megvalósíthatóságához Nagygombos elérhetőségének és közlekedési infrastruktúrájának javítása szükséges.

- Keleti szektor akcióterület:

Utcalehatárolás: Hegyalja út - Balassi Bálint út - Peresi út - Hatvan külterülete

A városban jelenleg rendelkezésre álló iparterületek már oly mértékig telítettek, hogy a meglévő vállalkozások telephelybővítésére és az újabb betelepülő vállalkozások számára rendelkezésre álló szabad övezet korlátozott. A szükséges ipari parkká történő átminősítési eljárás már folyamatban van. A bővítés a Keleti szektor akcióterületet érinti.

88. sz. ábra: Hatvani akcióterületek

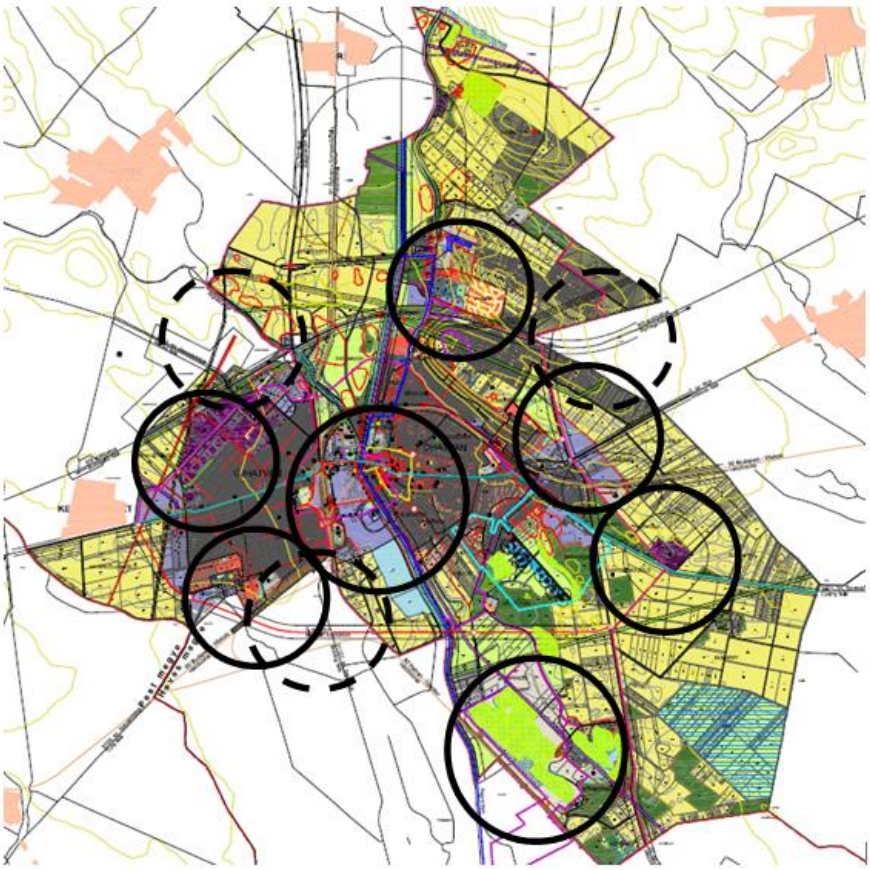

Forrás: Települési adatszolgáltatás

2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése

A városban hat akcióterület került meghatározásra, melyek esetében fejlesztési terveket határozott meg az Önkormányzat, továbbá két olyan kiemelten kezelendő területkerült lehatárolásra, melyek külön területhez nem köthetők, a város egészének fejlődését szolgálja, vagy egyszerre több övezetet is érint.
A lent felsorolt projektelképzelések a megyei projektgyűjtések alkalmával kerültek meghatározásra, így azok az akkor meghatározott ütemezési és tervezési állapotot tükrözik. A projektek ütemezésénél a következő szempontok kerültek figyelembe vételre:

- A projektek előkészítettségének szintje. Azon projektek, melyek még csupán az ötlet szintjén állnak és konkrét előkészítő lépések még nem történtek, a tervezési időszak végére kerültek sorolásra, míg a magasabb előkészítettségi szintű projektek, illetve amelyek már rendelkeznek bárminemű dokumentációval, esetleg tervekkel is, megvalósításuk a programozási időszak elejére tervezett.
- A rendelkezésre álló támogatási források ideje. Azon projektötletek kerültek előbbre sorolásra az ütemezés során, melyek jelenlegi ismereteink szerint leghamarabb juthatnak pályázati forrásokhoz.

- A szükséges önrész mértéke és rendelkezésre állása. Azon projekteket terveztük a 2014-2020-as időszak elejére, melyekhez majdan szükséges önrész mértéke a legalacsonyabb, illetve a jövőbeni kedvezett számára rendelkezésre állnak.
- A projektek egymásra épülése. Azon projekteket terveztük előrébb, amelyek komplexitásuknál fogva, vagy jellegükből adódóan megkövetelik, hogy hamarabb készüljenek el, induljanak meg, mintegy alapot képezve a majdan rájuk épülő projektek számára.

37. sz. táblázat: A nagygombosi akcióterület fejlesztése:

Sorszám	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényeli-e a rendezési terv módosítását
1	Nagygombosi Grassalkovich Major turisztikai célú hasznosítása	Hatvan Város Önkormányzata	A Városhoz, és a Kistérséghez szorosan kapcsolódó műemléki épületegyüttes turisztikai célú funkcióváltással egybekötött hasznosítása (gasztronómia, vadászat, turisztikai attrakció, lovarda, helyi termékek) és a Felújított hatvani Vadászati Múzeummal (Grassalkovitch Kastély) való együttműködés elősegítése	2018-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
2	Nagygombosi majorban autentikus mezőgazdasági témapark	Hatvan Város Önkormányzata	Nagygombosi majorban autentikus mezőgazdasági témapark	2016-2018	Rendezési terv módosítása nem szükséges.

Forrás: saját szerkesztés

38. sz. táblázat: Az óhatvani akcióterületen megvalósítandó fejlesztési elképzelések az alábbiak:

Sorszám	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényeli-e a rendezési terv módosítását
1	Belső kerékpárút-hálózat kialakítása,	Hatvan Város Önkormányzata	A meglévő és kivitelezés alatt álló kerékpárút-hálózat fejlesztése	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
2	Szociális, gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat irodaépület építése, infrastruktúrájának fejlesztése, eszközparkjának kiépítése	Hatvan Város Önkormányzata	Hatvan város közfeladat-ellátási rendszerének fejlesztése keretében városközpontban lévő közterületek felújítása, Szociális, gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat irodaépület építése, infrastruktúrájának fejlesztése, eszközparkjának kiépítése	2018-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
3	300-400 fő befogadására alkalmas színház és konferenciaterem építése	Hatvan Város Önkormányzata	A város kulturális és konferenciaturizmusát kiszolgáló központ építése	2018-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
4.	Régészeti park kialakítása	Hatvan Város Önkormányzata	Hatvani kultúrát bemutató bronzkori régészeti kor	2016-2020	Rendezési terv módosítása nem

					szükséges.
5.	Ökológiai témapark kialakítása	Hatvan Város Önkormányzata	Ökológiai témapark kialakítása – a Zagyva folyó – Bér patak árterületén	2016-2018	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
6.	Hatvani Lajos Múzeum fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	Hatvani Lajos Múzeum fejlesztése	2016-2018	Rendezési terv módosítása nem szükséges.

Forrás: saját szerkesztés

39. sz. táblázat: Középhatvan akcióterületen megvalósítandó fejlesztési elképzelések:

Sorszám	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényeli-e a rendezési terv módosítását
1	Népkert, Csónakázó tó fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	A projekt célja, hogy a Zagyva és a Bér patak adottságait és természeti szépségeit kihasználva a közsség számára olyan szabadidős tevékenység kerüljön megépítésre, amelynek eredményeképpen Hatvan városának a helyi turisztikai vonzerej nő, városi látképe szépül.	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
2	Ipari terület rekultivációjára vonatkozó városfejlesztési akció	Hatvan Város Önkormányzata	Ipari terület rekultivációjára vonatkozó városfejlesztési akció	2016-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.

Forrás: saját szerkesztés

40. sz. táblázat: A keleti szektor esetében az alábbi fejlesztés megvalósítását kívánják végrehajtani:

Sorszám	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényeli-e a rendezési terv módosítását
1	Meglévő Ipari Park fejlesztés	Hatvan Város Önkormányzata	Hatvan város közlekedési csomóponti adottságainak jobb kihasználásának érdekében a meglévő ipari park fejlesztése, és új logisztikai központ építése szükséges.	2016-2017	Rendezési terv módosítása szükséges.

Forrás: saját szerkesztés

41. sz. táblázat: A Déli szektor fejlesztése:

Sorszám	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényeli-e a rendezési terv módosítását
1	Hatvani Vízi sportok és Kajakos Központ	Hatvan Város Önkormányzata	Hatvan Város kiemelt céljai között szerepel a szabadidő és a sportturizmus fejlesztése, ennek részét képezi a Vízi sportok és Kajakos Központ beruházás megindítása	2018-2020	Rendezési terv módosítása szükséges.

Forrás: saját szerkesztés

42. sz. táblázat: Újhatvan fejlesztési elképzelései:

Sorszám	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényeli-e a rendezési terv módosítását
1	Fedett tanuszoda uszoda építése és strand fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	A projekt célja a közösség és a lakosság számára – a rekreációt és az egészséges életformát elősegítendő – egy uszoda építése, mely egy 21.000 polgár számára elengedhetetlen	2018-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
2	Termelői piac és hatvani termékek utcája projekt fejlesztése,	Hatvan Város Önkormányzata	Hatvan és kistérségében élő termelők termékeinek bemutatása és értékesítésének elősegítése a fogyasztók számára	2018-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.

Forrás: saját szerkesztés

Annak érdekében, hogy az ITS ne csupán a települési önkormányzat fejlesztési dokumentuma legyen, elkötelezett az irányban, hogy a vállalkozások fejlesztési elképzeléseit is feltárja. Éppen ezért igyekszik olyan stratégiát alkotni, amely teret enged és keretet biztosít a vállalkozások fejlesztési elképzeléseinek megvalósításához is, ezáltal járulva hozzá a település gazdasági-társadalmi fejlődéséhez.

2.3. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Az alábbi költségtervben szereplő ráfordítások becsült költségek, a fejlesztési elképzelések előkészítettségi foka számos esetben alacsony, a pontos műszaki tartalom sem ismert, az így megadott adatok nem tekinthetők kötelezettségvállalásnak.

43. sz. táblázat: A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Sorszám:	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda neve	Becsült költség (Ft)
1	Önkormányzati intézmények megújuló energiaforrásokkal való kiváltása napelemes, napkollektoros rendszerek telepítése, igény szerint hőszivattyús és egyéb geotermikus rendszerek telepítése mellett	Hatvan Város Önkormányzata	450 000 000
2	Önkormányzati intézmények komplex épületenergetikai felújítása (energiahatékonyság, energiaracionalizálás) szigetelés, nyílászárócsere, gépészeti felújítás	Hatvan Város Önkormányzata	2 500 000 000
3	Háziorvosi rendelők és szociális intézmények komplex épületenergetikai felújítása (energiahatékonyság, energiaracionalizálás) szigetelés, nyílászárócsere, gépészeti felújítás	Hatvan Város Önkormányzata	500 000 000
4	Közétkeztetés fejlesztése új telephely, infrastruktúra,eszköz és géppark fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	300 000 000
5	Közvilágítás teljes korszerűsítése, saját áramtermeléssel összekötve (napelem park), szigetüzemű hálózat kialakítása	Hatvan Város Önkormányzata	150 000 000
6	Hatvani Vízi sportok és Kajakos Központ	Hatvan Város Önkormányzata	450 000 000
7	Belterületi önkormányzati utak felújítása, fejlesztése, városrészek összekötését biztosító alternatív útvonalak kiépítése	Hatvan Város Önkormányzata	1 000 000 000
8	Fenntartható közlekedés fejlesztése (Bubi, buszsáv, P+R parkoló, intelligens közlekedés tájékoztatás,…)	Hatvan Város Önkormányzata	1 000 000 000
9	Háziorvosi rendelők infrastruktúrájának, eszközparkjának fejlesztése, akadálymentesítése és a felszereltség korszerűsítése	Hatvan Város Önkormányzata	350 000 000
10	Új Bölcsöde fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	180 000 000
11	Közterületek felújítása	Hatvan Város Önkormányzata	1 800 000 000
12	Nonprofit és civil szervezetek városszépítő akcióprogramjai	Hatvan Város Önkormányzata	80 000 000
13	Elkerülő utak kiépítése (pl. Déli elkerülő út)	Hatvan Város Önkormányzata	5 000 000 000
14	Meglévő térfigyelő rendszer bővítése,	Hatvan Város Önkormányzata	50 000 000
15	Informatikai rendszer fejlesztése, belső készségek fejlesztése,	Hatvan Város Önkormányzata	50 000 000
16	Térkő üzem beruházás	Hatvan Város Önkormányzata	300 000 000
17	Közétkeztetéssel és a piaccal összekapcsolt üvegház és hűtőház korszerűsítés, bővítés,	Hatvan Város Önkormányzata	1 000 000 000
18	A közszolgáltatásokat, városüzemeltetési feladatokat ellátó Infrastruktúra fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	350 000 000
19	Gyepmesteri telep kialakítása	Hatvan Város Önkormányzata	250 000 000
20	Biogáz üzemű és vagy CNG, és/vagy elektromos töltésű buszok beszerzése közlekedési forgalomba való beállítása, kapcsolódva a biogáz üzem megvalósításával egyidejűleg	Hatvan Város Önkormányzata	2 500 000 000
21	Csapadék vízhálózat felújítása, bővítése, belvízvédelem	Hatvan Város Önkormányzata	850 000 000
22	Sportcsarnok, egészségcentrum és rekreációs központ	Hatvan Város Önkormányzata	3 000 000 000
23	Napelem park ipari fejlesztéssel	Hatvan Város Önkormányzata	6 000 000 000

Sorszám:	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Becsült költség (Ft)
1	Belső kerékpárút-hálózat kialakítása,	Hatvan Város Önkormányzata	40 000 000
2	Szociális, gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat irodaépület építése infrastruktúrájának fejlesztése, eszközparkjának kiépítése	Hatvan Város Önkormányzata	480 000 000
3	300-400 fő befogadására alkalmas színház és konferenciaterem építése	Hatvan Város Önkormányzata	1 000 000 000
4.	Régészeti park kialakítása – Hatvani kultúrát bemutató bronzkori régészeti kor	Hatvan Város Önkormányzata	4 000 000 000
5.	Ökológiai témapark kialakítása.	Hatvan Város Önkormányzata	1 500 000 000
6.	Hatvani Lajos Múzeum fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	300 000 000

Sorszám:	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Becsült költség (Ft)
1	Népkert, Csónakázó tó fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	450 000 000
2	Ipari terület rekultivációjára vonatkozó városfejlesztési akció	Hatvan Város Önkorményzata	4 000 000 000

Sorszám:	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Becsült költség (Ft)
1	Meglévő Ipari Park fejlesztés	Hatvan Város Önkormányzata	1 000 000 000

Sorszám:	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Becsült költség (Ft)
1	Nagygombosi Grassalkovich Major turisztikai célú hasznosítása	Hatvan Város Önkormányzata	4 000 000 000
2	Nagygombosi majorban autentikus mezőgazdasági témapark	Hatvan Város Önkorményzata	2 200 000 000

Sorszám:	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Becsült költség (Ft)
1	Hatvani Vízi sportok és Kajakos Központ	Hatvan Város Önkormányzata	450 000 000

Sorszám:	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Becsült költség (Ft)
1	Fedett tanuszoda uszoda építése és strand fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	1 500 000 000
2	Termelői piac és hatvani termékek utcája projekt fejlesztése,	Hatvan Város Önkormányzata	1 000 000 000

Forrás: saját szerkesztés

2.4. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

Hatvan számos a város egészére ható, egy-egy akcióterülethez nem köthető fejlesztési elképzeléssel rendelkezik (vagy a fejlesztési terület kijelölése még nem történt meg), melyeket az alábbi táblázatban foglaltunk össze. Ezen fejlesztések illeszkednek a meghatározott öt stratégiai célhoz, egymásra hatnak és segítik azok megvalósulását. A város turisztikai potenciáljának hatékony kihasználását segítik. Hatvan vezető, hálózati szerepkörét erősítik, a kapcsolatok erősítésére irányulnak. A gazdasági potenciált erősítik, hiszen a közúti, belterületi úthálózat növelésével, elkerülő utak kiépítésével és kötöttpályás közösségi közlekedés fejlesztésével megteremtik a város széleskörű elérhetőségét a vállalkozások számára. A közétkeztetés fejlesztésével, humán és közmű

infrastruktúra széles körben elérhetővé tételével mérséklik az elvándorlást, javítják az életminőséget és erősítik a települések közti együttműködést. A nonprofit és civil szervezetek helyi városszépítő akcióinak támogatásával a vonzó településképet erősítik. Az önkormányzati intézmények, házi orvosi rendelők és szociális intézmények energetikai megújítása révén a környezet fejlesztés eszközeként szolgálnak. Szintén e célt segíti a csapadékvíz védelmi beruházás. Mindezek mellett segítik az éghajlatváltozásra való felkészülést és a zöldfelületek nagyságának növekedését és a közterek felújítását. A környezetbarát közlekedési módok támogatásával a környezeti terhek csökkennek.

44. sz. táblázat: A település teljes életét befolyásoló fejlesztések

Sorszám	Fejlesztés megnevezése	Projektgazda megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Tervezett megvalósítás éve	Igényeli-e a rendezési terv módosítását
1	Önkormányzati intézmények megújuló energiaforrásokkal való kiváltása napelemes, napkollektoros rendszerek telepítése, igény szerint hőszivattyús és egyéb geotermikus rendszerek telepítése mellett	Hatvan Város Önkormányzata	Az önkormányzat tulajdonában lévő óvodai ingatlanok fejlesztése révén a szolgáltatások minőségének fejlesztése	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
2	Önkormányzati intézmények komplex épületenergetikai felújítása (energiahatékonyság, energiaracionalizálás) szigetelés, nyílászárócsere, gépészeti felújítás	Hatvan Város Önkormányzata	A projekt célja az önkormányzat tulajdonlása, fenntartása és üzemeltetése alatt lévő épületenergetikai fejlesztések megvalósítása, energiaracionalizáláson, és energiahatékonysági fejlesztésen keresztül, (épületenergetikai felújítás, gépészeti rendszerrel és nyílászárócserével egyidejűleg a megfelelő indikátorok elérése és figyelembevétele mellett CO2, és ÜHG megtakarítás figyelembevétele)	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
3	Háziorvosi rendelők és szociális intézmények komplex épületenergetikai felújítása (energiahatékonyság, energiaracionalizálás) szigetelés, nyílászárócsere, gépészeti felújítás	Hatvan Város Önkormányzata	A projekt célja, a háziorvosi rendelők épületenergetikai fejlesztése, energiaracionalizáláson, és energiahatékonysági fejlesztésen keresztül, (épületenergetikai felújítás, gépészeti rendszerrel és nyílászárócserével egyidejűleg a megfelelő indikátorok elérése és figyelembevétele mellett CO2, és ÜHG megtakarítás figyelembevétele)	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
4	Közétkeztetés fejlesztése új telephely, infrastruktúra,eszköz és géppark fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	Hatvan városában és akörnyező településeken jelentősen megnött a közcélú étkeztetési igény. Mindezek melett az új élelmiszeri, higiénia,és étkeztetési szabályok következtében új infrastruktúra, és közétkeztetési rendszer	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.

			(épület, géppark, stb., fejlesztés) kiépítéseválik indokoltá. A jelenlegi 2000 adagos konyha 3000-3500 adagos konyhává fejlődnea za új beruházással.		
5	Közvilágítás teljes korszerűsítése, saját áramtermeléssel összekötve (napelem park), szigetüzemű hálózat kialakítása	Hatvan Város Önkormányzata	A projekt célja a város teljes közvilágításának korszerűsítése, kiegészítve az önkormányzat által tulajdonolt napelem park építéssel (kb. 500 kW). Szigetüzemű működés vagy szaldós elszámolásra alapozva.	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
6	Belterületi önkormányzati utak felújítása, fejlesztése, városrészek összekötését biztosító alternatív útvonalak kiépítése	Hatvan Város Önkormányzata	Új kapcsolat az Ó-Hatvan és Új-Hatvan városrészek között és közlekedési híddal való összekötés	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
7	Fenntartható közlekedés fejlesztése (Bubi, buszsáv, P+R parkoló, intelligens közlekedés tájékoztatás,…)	Hatvan Város Önkormányzata		2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
8	Háziorvosi rendelők infrastruktúrájának, eszközparkjának fejlesztése, akadálymentesítése és a felszereltség korszerűsítése új egészségügyi centrum építésével	Hatvan Város Önkormányzata	A projekt célja, a háziorvosi rendelők infrastruktúrájának, eszközparkjának fejlesztése (vizsgálati eszközök, gépek beszerzése), és az épületek akadálymenetesítése új egészségügyi centrum építésével	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
9	Új Bölcsöde fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	A város dinamkus fejlődése együtt jár a gyerekszám növekedéssel, amely indokolja új bölcsöde fejelsztését.	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
10	Közterületek felújítása	Hatvan Város Önkormányzata	Történelmi belváros fejlesztése, gyalogos zónák kialakítása, Öko főutca létrehozása, Városrészi alközpontok kialakítása, Rekreációs Park létrehozása, Fásítási Alprogram megindítása	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
11	Nonprofit és civil szervezetek városszépítő akcióprogramjai	Hatvan Város Önkormányzata	Helyi közösségek városszépítő akcióinak támogatása: szemétszedés, parkosítás, faültetés, virágosítás, OKJ-s képzések elindítása, szaktanácsadás non profit alapon, közösségi rendezvények, foglalkoztatást és az elhelyezkedést elősegítő képzések	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
12	Elkerülő utak kiépítése (pl. Déli elkerülő út)	Hatvan Város Önkormányzata	A városon áthaladó állami közút forgalmának csökkentése érdekében	2016-2017	Rendezési terv módosítása

			elkerülő utak építése indokolt a város északi és déli részein		nem szükséges.
13	Meglévő térfigyelő rendszer bővítése,	Hatvan Város Önkormányzata	Már működő térfigyelő rendszer bővítése közbiztonság fokozásának céljából	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
14	Informatikai rendszer fejlesztése, belső készségek fejlesztése,	Hatvan Város Önkormányzata	Hardver és szoftver rendszerek fejlesztése, belső hálózat és szerverpark kiépítése, pályázati és műszaki iroda fejlesztése, Operatív programok műszaki és általános projektmenedzsment szemléletének elsajátítása, belső PM rendszer kialakítása	2018-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
15	Térkőüzem beruházás	Hatvan Város Önkormányzata	A térkőüzem építésének célja a városfejlesztés, és településfejlesztés során a térkő-felhasználás saját "forrásból" és beszerzésből történő biztosítása.	2018-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
16	Közétkeztetéssel és a piaccal összekapcsolt üvegház és hűtőház korszerűsítés, bővítés,	Hatvan Város Önkormányzata	Mezőgazdasági termékpályára alapozott zöldségvertikum és teljes mezőgazdasági termékpálya felépítése. A projekt célja, hogy olyan saját tulajdonú zöldséget előállító Üvegház korszerűsítése valósuljon meg, ahol a közfoglalkoztatás összeköthető, piaci értékesítéssel, valamint a városi közétkeztetéssel. A Hatvani Szociális Szövetkezet, illetve a hatvani és a csányi kistermelők által megtermelt mezőgazdasági termények feldolgozásában, értékesítésében az új üzem jelentős segítséget nyújthat a szezonális áruk felvásárlásában, tartósításában és jobb áron történő értékesítésében.	2018-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
17	A közszolgáltatásokat, városüzemeltetési feladatokat ellátó Infrastruktúra fejlesztése	Hatvan Város Önkormányzata	A közszolgáltatásokat ellátó Infrastruktúra fejlesztése	2018.2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
18	Gyepmesteri telep kialakítása	Hatvan Város Önkormányzata	Kóbor állatok befogása, elhelyezése, kezelése, állati hulladékok kezelése jogszabályi kötelezettség teljesítésének érdekében	2018-2020	Rendezési terv módosítása nem szükséges.

19	Biogáz üzemű és vagy CNG, és/vagy elektromos töltésű buszok beszerzése közlekedési forgalomba való beállítása, kapcsolódva a biogáz üzem megvalósításával egyidejűleg	Hatvan Város Önkormányzata	Zalaegerszeg és Debrecen mintájára gázüzemű és vagy elektromos tömegközlekedési járművek beszerzése, töltőállomásának kialakítása, és forgalomba állítása. A fejlesztéshez szervesen kapcsolódik a tervezett biogáz program is, melynek végterméke gáz és/vagy gázmotoros technológiával villamos energia.	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
20	Csapadék vízhálózat felújítása, bővítése, belvízvédelem	Hatvan Város Önkormányzata	A város csapadékvíz-hálózatának felújítása, bővítése, korszerűsítése, belvízvédelmi céllal	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
21	Sportcsarnok, egészségcentrum és rekreációs központ	Hatvan Város Önkormányzata	A projekt fő célja egy nemzetközi szintű és színvonalú sportcsarnok építése. Mindezek mellett kiemelt cél egy rekreációs és sportközpont építése, sportpályákkal, mászófallal, stb.	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
22	Napelempark ipari fejlesztéssel	Hatvan Város Önkormányzata	A projekt célja olyan komplex vállalkozás-fejlesztési projekt megvalósítása, amely energiaellátása megújuló energiaforrásokon alapul. (Güssing minta). Az üveggyár és az aszalóüzem a helyi KKV-t fejlődését segíti, és kiemelt cél a foglalkoztatás bővítése a projekten keresztül.	2016-2017	Rendezési terv módosítása nem szükséges.
23		Hatvan Város Önkormányzata			

Forrás: saját szerkesztés

Konkrét projekt ötlethez jelenleg nem kapcsolható specifikus fejlesztési elképzelések:

- **MŰSZAKI INFRATRUKTÚRA:**
- Elkerülő utak kiépítése
- Kerékpárutak (Regionális és helyi)
- Vasút (Pályaudvar épülete, P+R)
- Csellengő Program (P+R, Sétálóutcák)
- Ár- és belvízrendezés
- **EGYÉB FEJLESZTENDŐ TERÜLETEK, INTÉZKEDÉSEK:**
- Csörsz-árok
- Temetők
- Zagyva
- Területcsatolások

3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

Hatvan város esetében nem készült korábban anti-szegregációs terv.
Hatvan város anti-szegregációs terve az Integrált Településfejlesztési Stratégia készítésekor, az azt megalapozó, helyzetelemző dokumentumokban bemutatott elemezések segítségével készült el. Az anti-szegregációs terv éles kontúrokkal rajzolja meg Hatvan város lakóhelyi szegregátumait. A terv elkészítésénél kiemelten fontosak voltak azok a korábban bemutatott, hazai és/vagy Európa Uniós forrásból megvalósult fejlesztések, amelyek célja a társadalmi integráció előmozdítása.

Az anti-szegregációs terv első részében a szegregáció formáit, szociológiai okait, következményeit mutatjuk be, vizsgáljuk meg. A második részben mutatjuk be a település szegregátumait, az azokban élő népesség szocio-ökonómiai, stb. viszonyait. A harmadik részben azokat fejlesztési irányokat, programterveket mutatjuk be, amelyek hatékony módon tudják előmozdítani a szegregátumokban élők szociális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi helyzetének javulását, társadalmi integrációjának előmozdítását.

A szegregáció fogalma, típusai, okai, következményei

A szegregációt a hátrányos megkülönböztetés egy formájaként határozhatjuk meg. A hazai társadalomtudományi szakirodalomban, valamint jogalkalmazási gyakorlatban a szegregáció elkülönítést jelent. A hátrányos megkülönböztetésnek többféle formája létezik. Szegregációnak két típusa létezik. A lakóhelyi, valamint az oktatási. Az anti-szegregációs terv tekintetében a leghangsúlyosabb motívum a lakóhelyi szegregáció.
A lakóhely szegregációnak két alesete létezik: az úgynevezett spontán szegregáció, valamint tudatos, különböző intézkedések, jogszabályozások révén előálló szegregáció. Spontán szegregációnak azt a folyamatot tekintjük, amikor egy városon, földrajzi egységen belül (vagy oktatási intézményben), amelyben vegyes társadalmi és etnikai összetételű lakosság élt, (jár iskolába) különböző társadalmi, gazdasági okok következtében a jobb társadalmi helyzetű lakosság (diákok) helyére folyamatosan, tendenciaszerűen rosszabb társadalmi helyzetű, olykor pedig homogén etnikai hátterű lakosság költözik be (diákok kerülnek). Hazánkban a szegregációnak alapvetően ez az alesete jellemző.
Tudatos szegregációnak nevezzük azt a folyamatot, melyben a helyhatósági vagy országos jogszabályi rendelkezések révén a településeken belül olyan lakóövezeteket hoznak létre, amelyek az esetek egy részében nem kapcsolódnak szervesen a város szövetéhez, azokban nincsenek vagy csak csökevényes formában vannak jelen minőségi közszolgáltatások, az ott élő lakosság az esetek túlnyomó többségében etnikai és társadalmi összetétel szempontjából homogén egységet képeznek. Hazánkban nem volt arra precedens, hogy ilyen vagy ehhez hasonló, jogszabályi szinten is rögzített formája jöjjön létre a lakóhelyi szegregációnak.[1]

A magyarországi szegregációval kapcsolatos kutatások megállapításai szerint az egyes szegregátumok létrejötte hátterében összetett társadalmi, gazdasági okok húzódnak meg[2]. A hazai szegregációkutatás leginkább a mélyszegénységben élők, ezen belül is a roma lakosság lakóhelyi szegregációjára fókuszál[3]. A rendszerváltás előtti Magyarországon is voltak település részek, ahol kiterjedtebb lakókörnyezetben nagy számban éltek szegény, jellemző roma családok. Azonban abban az időben e szegregátumokban lakók túlnyomó többsége aktívan kapcsolódott a munkaerő-piachoz,

[1] http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_05_Ladanyi_Sandor_Tarsadalom_es_terszerkezeti_atalakulasok/ar26.html

[2] Furcsa mód azok település részek is szegregációs tendenciák eleven létezéséről tesznek tanúbizonyságot, ahol alapvetően felső-középosztályba, helyi elitbe tartozó társadalmi rétegek hoznak létre lakóparkokat, olyan övezeteket, ahová az alacsonyabb társadalmi osztályba tartozóknak minimális az esélyük a beköltözésre.

[3] Csanádi-Ladányi (1998), Ladányi János (2007), Ladányi János (2008),

állandó jövedelemmel rendelkezett, ebből fakadóan ugyan szerény, de biztos egzisztenciális helyzetben volt. Tovább az itt élők társas kapcsolati hálója színesebb, tagoltabb volt. Mindezek okán a szegregátumban élő emberek szervültek a város életébe, a szegregátumon kívül élő emberekkel mindennapos és aktív kapcsolatot ápoltak, tehát a térbeli elkülönülés nem járt együtt gazdasági, társadalmi izolációval.

A jelenkori Magyarországon tapasztalható szegregációs tendenciák erősödését alapvetően és közvetett módon a rendszerváltás okán a társadalmi, gazdasági struktúrában végbe ment számos negatív előjelű változásai eredményezték. A rendszerváltáskor több iparág szűnt meg vagy alakult át radikális módon. Ezek közé tartozott a nehéz- és építőipar, valamint a mezőgazdaság is. A romák többsége is ezekben az iparágakban dolgozott. Az alacsony képzettséggel rendelkező romák tömegesen veszették el állásukat, ezzel pedig megélhetésüket biztosító jövedelmüket. Mindez alapvető módon határozta meg a lakhatási, oktatási, stb. viszonyaikat, valamint társadalmi és térbeli mobilitási lehetőségeiket. Fontos hangsúlyozni, hogy a rendszerváltozás negatív hatásai nem csak a roma népességet érintették érzékenyen, a társadalom többségét. Ezt azért is fontos hangsúlyozni, mert ennek fényében jobban megérthetőek azok a változások, amelyek egye-egy településen felerősítették, felgyorsították és lemélyítették a szegregációs tendenciákat. Amikor egy-egy településen beszűkültek, vagy beszűkülnek a munkaerő-piaci lehetőségek, abban az esetben a jobb anyagi helyzetben lévő, edukáltabb társadalmi rétegek lábbal kezdenek szavazni, vagyis olyan település részre, vagy városba költöznek, ahol a munkaerő-piac igényt tart a tudásukra, munkájukra. Helyben pedig azok a csoportok maradtak, maradnak, akik nem rendelkeznek megfelelő tudás-, anyagi-, és kapcsolati tőkékkel.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Hatvan Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (2) bekezdése alapján: A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az anti-szegregációs terv elkészítése során szegregátumnak azokat a település részeket tekintjük, amelyek területileg egybefüggőek, jól körülhatárolhatóak, mely területeken legalább 50 fő lakónépességet alapul véve az aktívkorúakon belül az alacsony státusú lakosok aránya legalább 40 %. Alacsony státuszúnak azt a személyt tekintjük, akinek az iskolai végzettsége nem magasabb 8 osztálynál, és nem rendelkezik rendszeres (hivatalos) munkajövedelemmel

3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása)

Hatvanban az alacsony státuszú lakosság közel 50%-a a térképeken jelölt belterületen él. A 2011. évi népszámlálási adatok alapján Hatvanban a KSH 2 darab egymáshoz közel lévő szegregátumot határolt le.
Az önkormányzat adatai és a helyszíni bejárás alapján megállapításra került, hogy a belterületen lévő területen az alacsony státuszú lakosok aránya meghaladja az útmutató által jelölt 40%-os határértéket.

89. sz. ábra: Hatvan szegregátum áttekintő

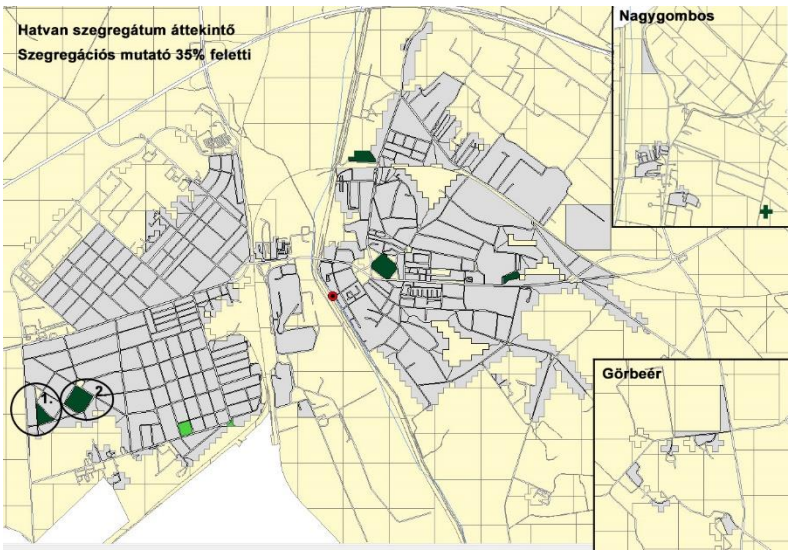

Forrás: KSH

3.1.1 Veszélyeztetett területek bemutatása

1-es számú szegregátum – Határ utca – Móricz Zs. utca – Új utca által határolt terület.

A településrészben lakónépessége alacsony, ezen a területen összesen 60 fő lakik. A településrész kor szerinti megoszlása az következő arányokat mutatja:

- Meglehetősen magas a 0-14 éves korosztály aránya - 35 %.
- A 15-59 éves korosztály aránya 60 % és rendkívül alacsony a 60 éven felüliek aránya (5%). Az adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az 1-es számú szegregátum fiatal családok által lakott terület.
- Kiugróan magas a 15-59 éves korosztály körében a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya.
- A település rész szociális viszonyairól kaphatunk képet akkor, ha megvizsgáljuk a 15-59 éves korosztályban a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők arányát. Ez az adat szintén magas, 63,9%. Tehát jellemzően munkanélküli, mélyszegénységben élő emberek, családok lakják e településrészt. Az alábbi adat is ezt a tényt látszik alátámasztani.
- E szerint magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező, munkaviszonnyal nem rendelkező személyek aránya (44,4%).

- Mindebből következik, hogy azon személyek aránya is magas, aki valamilyen szociális segélyben, támogatásban részesülnek (29,7%).

A településrész etnikai összetétele homogén, jellemzően roma és nem roma szegények élnek a településen.

A szegregátumban élők ingatlanviszonyaira is érvényes, hogy alapvetően egyedi telken felépített, egylakásos házak alkotják e városrészt. Az ingatlanok tulajdonviszonya rendezett.

A lakások belső és külső állaga változó, található itt erősen leromlott és megfelelő minőség is. A lakások jellemzően komfortosak. A lakások fűtését fa vagy széntüzelésű kályhákkal oldják meg.
Óvoda, iskola nincs a településrész közvetlen szomszédságában. Az itt élő családok gyermekeit busszal viszik a szülők a városközpontban található intézményekbe.

90. sz. ábra: Hatvan szegregátum 1

Forrás: KSH

2-es számú szegregátum – Móricz Zs. utca – Legány Ödön utca – Csók István utca – Doktay Gy. utca által határolt terület.

E szegregátumban mindössze 68 fő. E település részen tízzel több idős ember él, mint az 1-es szegregátumban – 20,6% a mutató. A 0-14 évesek aránya 16,2%. A 15-59 éves korosztály aránya magas 63,2%. Ebben a városrészben is magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 58,3%. Szintén magas az aktív korú munkanélküliek aránya 63,9%.

A település rész etnikailag homogén, de jellemzően roma családok lakják. E település rész is családi házas övezet, itt is egyedi telken épültek az ingatlanok. A házak komfortfokozata elvben magasabb, mint az 1-es szegregátumban található ingatlanoké, ugyanis azok többségében van fürdőszoba. A

házak fűtését e település részen is fával, szénnel oldják. Ez a terület teljes mértékben beépített, ezért a szegregációs tendencia növekedése már nem várható.

A 2-es számú szegregátum infrastrukturális ellátottságára ugyan azok a megállapítások érvényesek, amelyek az 1-es számú szegregátumra. A településrész rossz minőségű szilárdburkolatú úttal rendelkezik, járdával pedig nem. Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében ugyanaz állapítható meg a 2-es számú szegregátum esetén, mint az 1-es számú szegregátum vonatkozásában.

91. sz. ábra: Hatvan szegregátum 2

Forrás: KSH

3.1.2 Anti-szegregációs célok és intézkedések

Hatvan városának elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása mellett – széleskörű együttműködésen alapuló – többféle: szociális, képzési, foglakoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesével kívánunk hozzájárulni. Az alacsony státuszú lakosok integrációja előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányaikat, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel az alacsony státusz megváltozásához.

45. táblázat: Antis-szegregációs célok

Horizontális célok	Akciók
1. Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli, vagy kívüli szegregáció kialakulásához	

és erősödéséhez Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása a településen	
2. Oktatási integráció biztosítása	Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése. A lemorzsolódás csökkentése.
3. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	Foglalkoztatási szint emeléséhez szükséges feltételrendszer kidolgozása. A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának emelkedése. Az elsődleges munkaerő-piacon megjelenők számának növekedése.
4. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A szociális szolgáltatások színvonalának emelkedése. Új szociális szolgáltatások biztosítása.

Forrás: saját szerkesztés 2015.

Lakhatási intézkedések:

A szegregátumok megszüntetése nem lehetséges, ezért legfőbb célunk, hogy a szegregációt oldjuk, a szegregátumokban élők számát csökkentsük. Emellett, hogy a területek infrastrukturális ellátottságának javításával segítsük az ott élők lakhatási körülményeit.

46. táblázat: Lakhatási intézkedések

Intézkedések, célok	1-es szegregátum	2-es szegregátum
Mobilizációs program kidolgozása az alacsony státuszú lakosság koncentrációjának csökkentése érdekében	x	x
A szegregátumban élők számának csökkentése, a szegregáció oldása szociális bérlakások kialakításával	x	x
A hiányzó közművek felmérése és biztosítása	x	x

Forrás: saját szerkesztés 2015.

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése és ezen belül a területi vagy más típusú szegregáció feloldása, Hatvan számára a fenntartható városfejlődés egyik záloga. Ennek tudatában a város messzemenőkig figyelembe veszi a jövőben megvalósuló fejlesztéseinél, hogy azok nem okozhatják sem horizontálisan, sem területileg a szegregáció kialakulását, vagy erősödését.

Oktatási intézkedések:

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása
Hatvan Város már előre kidolgozta és 62/2009. (III.12.) sz. képviselő-testületi határozatában el is fogadta Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programját. A hátrányos helyzetű (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek esélyegyenlőségének szempontjából az alábbi problémák kerültek feltárásra:
- kevés számú a szülői nyilatkozatokon alapuló HHH-s gyermekek száma,

- a többféle fenntartó miatt (önkormányzat, KLIK, megyei önkormányzat, egyház, alapítvány) rendszeres kommunikációra, egyeztetésekre van szükség és kölcsönös adatszolgáltatásra,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek 3 éves kortól való rendszeres óvodába járása érdekében erősíteni kell a felderítő munkát,
- iskolai szegregáció intézményi szinten - továbbtanulási arányok jelentős eltérése a HHH-s és nem HHH-s végzősök között,
- hiányos a pedagógusok módszertani képzettsége.
- A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Terve elévült, ezért annak mielőbbi felülvizsgálatára van szükség.[4]

47. táblázat: Oktatási intézkedések

Beazonosított problémák	Intézkedések
Veszélyeztetett, HH, HHH státuszú gyerekek felmérése, nyomon követése.	Az intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás és adatnyilvántartás működő kontrollja és kidolgozott protokollja biztosítva legyen.
Kevés számú a szülői nyilatkozatokon alapuló HHH-s gyerekek aránya.	Tájékoztatás javítása a szülők felé a kedvezményekről, a lehetőségekről.
Továbbtanulási arányok jelentős eltérése a HHHs tanulók esetében, azaz a HHH-s gyerekek tovább tanulási aránya és lemorzsolódási aránya sokkal rosszabb, mint a nem HHH-s gyerekeké.	Motiváció állítása, pályaválasztási tanácsadás, képességeik reális felmérése és a tanulók szorosabb nyomon követése. Pályázati forrásból egyéni foglalkozás velük (Útravaló, Macika pályázat, Arany János Tehetséggondozó Program,)
Adatszolgáltatás nem teljes körű a többféle fenntartó miatt.	Rendszeres konzultáció, egyeztetés a fenntartók között.
Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv elévült.	A dokumentum felülvizsgálata, aktualizálása, cselekvési területek meghatározása
Hiányos a pedagógusok módszertani képzettsége.	Új tanítási módszerek elsajátítása: projektpedagógia, kooperatív tanulási módszerek,
Általános iskolát végzettek vagy az általános iskolát el nem végzettek száma magas, ennek feltehetően nagy része roma származású polgár.	- 8 osztályt el nem végzett személyek motiválása az általános iskolai tanulmányaik befejezésére, valamint az ezt követő akkreditált szakmai képesítés vagy első szakma megszerzésére - roma nemzetiségi önazonosságot vállaló munkavállalókat alkalmazó vállalkozások partnerségi bevonása, - a szakmai gyakorlatot biztosító cégek ösztönzése - EU által támogatott programok megpályázása, amelyek által lehetőséget teremtünk OKJ szakképzés elindítására,

Forrás: részben saját, részben Hatvan Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja

Foglalkoztatási intézkedések:

Jelenleg legjelentősebb szerepe a helyi, alacsony státuszó munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának van.
Jelenleg nincs adatunk a közfoglalkoztatásban részt vevő roma származású munkaerő vagy a szegregátumokban élő közfoglalkoztatottak számáról.
Az elmúlt időszak közfoglalkoztatási adatai:
- 2013. évben 390 fő került foglalkoztatásra (időszakos foglalkoztatás, 375 fő foglalkoztatása novembertől decemberig történt.)
- 2014. évben 380 fő került foglalkoztatásra (időszakos foglalkoztatás a 375 fő foglalkoztatása

[4] Helyi esélyegyenlőségi Program – Hatvan város Önkormányzata

januártól áprilisig történt, és ugyanezen emberek kerültek később vissza a havonta átlagosan **100 - 120 fő** foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatás adta lehetőségeket igyekszik a városvezetés a jövőben is kihasználni, ha lehetőségünk lesz rá, akkor magasabb hozzáadott értékű tevékenységek esetében is, (pl. zöldség-, gyümölcs termesztésben). Ha lehetséges és előnyös, akkor a meglévő Szociális Szövetkezeti formában, amely hozzá tudna járulni a közétkeztetéshez.

48. tábla: Foglalkoztatási intézkedések

Beazonosított problémák	Intézkedések
Értékteremtő közmunkaprogram romák és nem romák számára	Értékteremtő munkalehetőségek feltárása, támogatása, Szociális Szövetkezet fejlesztése. Jó gyakorlatok gyűjteménye és értékteremtő munkahelyek létrehozása vagy támogatása
Aktív korú alacsony státuszú lakosok foglalkoztatási rátája alacsony	- roma nemzetiségi önazonosságot vállaló munkavállalókat alkalmazó vállalkozások partnerségi bevonása, - felzárkóztató képzések esélyjavító motivációs, kommunikációs, munkaerő-piaci készségfejlesztő programok, családtámogatások, - iskolarendszeren belüli felnőttképzésben és iskolarendszeren kívüli betanító, OKJ-s képzésben való részvétel, - esélyegyenlőség biztosításához szükséges feltétel- és eszközrendszer kidolgozásának folytatása, kiemelt figyelemmel az alábbiakra: pozitív példák bemutatása, amely mérsékelheti az intoleranciát, határozottabb fellépés a hátrányos megkülönböztetés ellen, végrehajtsa a roma nemzetiségi érdekképviseleti szervezetek aktív közreműködésével, - kapcsolatfelvétel a Városban működő jelentősebb munkáltatókkal a cigány/roma lakosság foglalkoztatásnak élénkítése céljából, részvétel a munkáltatók és munkavállalók érdekképviseleti szerveinek fórumain - a média bevonása kapcsán pozitív előremutató példák, események, sikeres pályázati programok bemutatása,

Forrás: sajtár szerkesztés

3.2 A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedése

A projektfejlesztés során általánosan tartózkodtunk attól, hogy bárminemű beavatkozás esélyegyenlőtlenséghez, diszkriminációhoz, szegregációhoz, vagy ezek konzerválódásához járuljon hozzá. A fent bemutatott fejlesztések bizonyítják, hogy a településvezetés alapvetően olyan projektek megvalósításában érdekelt, amelyek sem direkt, sem pedig közvetett módon nem járulnak hozzá a szegregáció erősödéséhez, fixálódásához. Ez részben a komplex fejlesztési szemléletmódból fakad, valamint abból, hogy rendelkezésre állnak olyan alapdokumentumok, mint a Helyi Esélyegyenlőségi Program, korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégia és a most elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégia, amelyek a bizonyíték alapú tervezés módszertanát alkalmazva fogalmazzák meg rövid, közép és hosszú távú fejlesztési célkitűzéseiket. E dokumentumok

bemutatott fejlesztési irányok, programok összhangban vannak egymással, egymásra épülnek, ezzel is megalapozva azok sikerességét, szinergikus hatásaik érvényesülését.

3.3. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A szegregációt okozó folyamatok hátterében különböző okok húzódhatnak meg, közülük a legfontosabb az alacsony iskolai végzettségből következő munkanélküliség, a kizárólagosan a legolcsóbb és egyben legrosszabb minőségű lakhatáshoz történő hozzáférés lehetősége, az eladósodás és ennek következtében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés szűkülése.

A településen élő legszegényebb családok támogatását az önkormányzat feszített gazdálkodása ennek ellenére felvállalja annak érdekében, hogy helyzetük javuljon, körük ne bővüljön.

A rossz szociális helyzetben lévő családokon leginkább az segít, ha tagjai munkához jutnak, ez az alapfeltétele a család jobb helyzetbe kerülésének.

További szegregálódási folyamatokat indíthat el, ha egy városrész leromlása elindul, az önkormányzat felelőssége, hogy ezt észlelje és gyorsan reagáljon. Hatvan város önkormányzata mindent el fog követni, hogy a leromló területek további pusztulását megállítsa. Ennek egyik eszköze lehet a hiányzó közszolgáltatások elérhetővé tétele. A fentebb jelzett problémák és lehetséges megoldások érdekében az önkormányzat törekedni fog arra, hogy megtalálja azokat a külső, leginkább pályázati forrásokat, amelyek segítségével a település alacsony státuszú lakosait támogatni tudja – oktatási felzárkózás, munkahely teremtés, közutak fejlesztése, közmű ellátásának fejlesztése.

A szegregátumok létrejötte részben spontán folyamat eredménye. A jelenlegi városfejlesztési elképzelések szerint nem ismert olyan beavatkozás, amely a területeken az ingatlanok nagyszámú bontását követelné meg, ezzel esetlegesen hozzájárulva újabb szegregátumok létrejöttéhez.
Lent javasolt intézkedéseink igazodnak a Város vezetése által elfogadott átfogó fejlesztési és pályázati tervekhez.

49. táblázat: A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

	Szegregációs tendenciák mérséklése, a szegregátumban élők életminőségének, társadalmi integrációs esélyeinek javítását célzó intézkedések.	Az intézkedések várható hatásai.
1	A városban élő polgárok esélyegyenlőségének, életminőségének, integrációjának előmozdítását, javítását célzó alapdokumentumok elkészítése, évenkénti felülvizsgálata, az abban foglalt intézkedések megvalósításának érdekében Helyi Esélyegyenlőségi Program Közoktatási Esélyegyenlőségi Program Anti-szegregációs Terv	Az érintett dokumentumok tartalmi szinten összhangba kerülnek A bizonyíték alapú tervezésnek köszönhetően célirányos, összehangolt, egymásra épülő programok kerülnek kidolgozásra, végrehajtásra. A dokumentumokban megjelölt beavatkozási irányok, célkitűzések támpontot nyújtanak a helyi intézmények programjainak kidolgozásához is. Mindezek révén a fejlesztési szinergiák jöhetnek létre.
2	<u>Oktatás</u> - Korai be óvodázást segítő program elindítása - HHH gyermekek számáról szóló – az adatvédelmi törvényekkel összhangban lévő – pontos nyilvántartás - Innovatív pedagógiai technikák, módszerek bevezetése - Sikeres továbbtanulást, pályaorientációt megalapozó programok bevezetése	- A település köznevelési teveinek összehangolására, bizonyíték alapú tervezésére, programok kidolgozására nyílik lehetőség - A pályaorientációs program lehetőséget teremt a tudatos, célirányos továbbtanulásra, a lemorzsolódás megakadályozására - Általános iskolai tanulmányok befejezését célzó intézkedésekkel és még tovább tanulási,

	- HHH diákokat támogató Mentor program kidolgozása - Tanoda jellegű programok - Általános iskolát végzettek vagy az általános iskolát el nem végzettek száma magas, ennek feltehetően nagy része roma származású polgár, akik alacsony státuszú lakosok.	szakmaszerzésre irányuló lehetőségekkel elősegítjük az alacsony státuszú lakosság nyílt munkaerő-piacon történő elhelyezkedését
3	<u>Foglalkoztatás</u> Aktív korú alacsony státuszú lakosok foglalkoztatási rátájának javítása érdekében: - Átfogó felmérés készítése arról, hogy a városban működő vállalkozások milyen arányban tudnának alacsony iskolai végzettségű munkavállalókat foglalkoztatni - Felmérés keretében megvizsgálni, hogy rövid és középtávon mely szakmákra van leginkább kereslet - Olyan jogszabályi, támogatási klíma kialakítása, amely kedvez a közép és nagyobb volumenű vállalkozásos - Képzésbe ágyazott foglalkoztatási programok kidolgozása - Intézményközi együttműködések (Munkaügyi kirendeltség, Családsegítő, Roma Nemzetiség Önkormányzat, Települési Önkormányzat)	- A helyi vállalkozások társadalmi felelősségvállalásának erősítése, a szegregátumban élő aktív korú népesség nagyobb arányú foglalkoztatásnak előmozdítása - Munkahelyteremtő beruházások, működő tőke városba történő vonzása révén lehetőség nyílik a szegregátumban élők nagyobb arányú foglalkoztatására, esetleges előnyben részesítésére - Olyan programok, amelyek lehetőséget biztosítanak szegregátumban élő számára élelmiszerek megtermelésére, önellátására, vállalkozóvá válás elősegítésére - Olyan programok kidolgozása, lebonyolítása, melynek keretében a szegregátumban élő aktív korú lakosság piacképes szakismeretekre, készségekre tehet szert
4	<u>Lakhatás</u> Rossz műszaki állapotban lévő ingatlanok felújítása, nyílászáróinak cseréje Lakóingatlanok komfortfokozatának emelése	Erre nincs lehetőség, célunk, hogy ne bővüljön a szegregátumban élők száma.
5	<u>Infrastruktúra</u> Szilárdburkolatú utak és járdák felújítása Közvilágítás javítása	A tervezett intézkedések révén javulhat a szegregátumban élő családok életminősége. Emelkedhet az ingatlanok piaci értéke.
6	<u>Egészségügy</u> A szegregátumban élő lakosság szűrővizsgálatokkal kapcsolatos felvilágosítása, azokon való részvételre való ösztönzése Családtervezéssel kapcsolatos ismeretek átadása Szexuális élettel, valamint védekezésekkel kapcsolatos felvilágosítás Kábítószer és alkoholfogyasztás veszélyiről szóló felvilágosítás	Az intézkedés révén a szegregátumban élők körében csökkenhet a krónikus és rákos megbetegedések aránya. Az intézkedés révén csökkenhet szegrgátumban élő fiatalok korai házassága, gyermekvállalása, tudatosabbá válhat a családtervezés. A intézkedés révén csökkenhet a szegregátumban élők körében a nem kívánt terhességek aránya, az ebből fakadó iskolai lemorzsolódás.
7	<u>Kultúra</u> Romák eredetéről, kultúrájáról, magyar történelemben játszott meghatározó szerepéről szóló információk átadása Közösségi-tér kialakítása	Pozitív roma és nem roma (kettős) identitás erősítése, a roma és nem roma emberek közötti azonosságok erősítése

Forrás: saját szerkesztés

7. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1. Külső összefüggések

A város Integrált településfejlesztési stratégiája egyrészről a helyi adottságokból és fejlesztési szükségletekből kiindulva, másrészről számos magasabb szintű fejlesztési dokumentum által megfogalmazott célokhoz is igazodva került kialakításra. Míg az európai uniós és nemzeti meghatározottságot az ITS bevezető fejezete tartalmazza, addig jelen alfejezet elsőként az ITS megyei, és a megyei jogú város 2014-2020-ra vonatkozó fejlesztési stratégiáihoz, majd a település már meglévő ágazati stratégiáihoz való illeszkedését mutatja be.

1. Európa 2020 stratégia és illeszkedés az EU 11 tematikus céljához
2. Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció
3. Heves Megye Területfejlesztési Koncepció és Program
4. Eger megyei jogú város Integrált Település Fejlesztési Koncepciója és Stratégiája

1. Európa 2020[5]

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája. Célja nem csupán az, hogy segítségével leküzdjük a válságot, amely számos uniós gazdaságot továbbra is kedvezőtlenül érint. Az Európai Bizottság 2014 és 2020 közötti kohéziós politikára vonatkozó javaslatai célul tűzik ki az integrált várospolitika ösztönzését, amely elősegítené a fenntartható városfejlesztést, ezzel erősítené a városok kohéziós politikában betöltött szerepét.

A városok az európai gazdaság motorjai, ezért a kreativitás és az innováció katalizátorának szerepét tölthetik be az EU-ban. A várostérségekre vonatkozó politikai döntések ezért az EU egészére nézve széles jelentőséggel bírnak.

A városi élet különböző – környezeti, gazdasági, társadalmi és kulturális – dimenziói szorosan összefonódnak, ezért a városfejlesztés terén kizárólag integrált megközelítéssel lehet elérni számottevő sikereket. A városok fizikai megújítását célzó intézkedéseket az oktatást, a gazdasági fejlődést, a társadalmi befogadást és a környezetvédelmet elősegítő intézkedésekkel kell egyesíteni. Elengedhetetlen ezenkívül a helyi lakosok, a civil társadalom, a helyi gazdasági élet és a különböző kormányzati szintek közötti szoros partnerség kialakítása.

Az alapvető cél a várostérségeket érintő gazdasági, környezeti, éghajlattal összefüggő, társadalmi problémák kezelése, melyet az ERFA (Európai Regionális Fejlesztési Alap) finanszírozásával az integrált városfejlesztési stratégiákon keresztül.

Kiemelt uniós elvárás, mely összhangban áll a hazai városfejlesztési prioritásokkal és hazai elvárás a már korábban említett 11 tematikus célokon belül az alábbi négy beruházási alcélhoz kapcsolódó beavatkozások vizsgálata és megjelenítése:

- az alacsony szén-dioxid kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása (ide sorolhatók a helyi zöld gazdaság fejlesztése, a város gazdaságszervező szerepének elősegítése a helyi foglalkoztatás ösztönzése érdekében);
- a városi környezet javítása, beleértve a barnamezős területek rehabilitációja és a levegőszennyezés mérséklése;

[5] Kohéziós politika 2014 és 2020 között, http://www.leaderkontakt.hu/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=349&Itemid=70&lang=hu

- a fenntartható városi közlekedés elősegítése;
- a hátrányos helyzetű városi és vidéki területek fizikai és gazdasági megújítása

2. Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. Ezek alapján kijelöli a 2014–2020-as fejlesztési időszak nemzeti, szakpolitikai súlypontjait.

Az Országgyűlés a nemzeti jövőkép elérése érdekében a Koncepcióban foglalt négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelöl ki. A négy cél a társadalom és gazdaság egészének szól, beleértve a társadalom és a gazdasági környezethez való viszonyulást és a környezeti szempontokat is. Az átfogó célok a gazdasági és társadalmi fordulatot célozzák meg, az alábbiak szerint[6]:

1, értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,

Átfogó cél a már meglévő értékek, hagyományok mellett a kiszámítható, érték-, tudás- és munkaalapú, hozzáadott értéket és közhasznokat eredményező jövedelemtermelő tevékenységek elősegítése, a globális gazdasághoz való felzárkóztatás és a hazai foglalkoztatás jelentős bővítése. Kiemelt eszközként használható a gazdaságba történő beruházások és a vállalkozásfejlesztés támogatása, a kis- és középvállalkozások, a családi gazdaságok, a nemzeti vállalatok megerősítése és piaci lehetőségeik szélesítése, a biztonságos élelmiszerellátás, a helyi gazdaság megerősítése, a helyi közösségek autonóm, önfenntartó és öngondoskodó erejének a helyreállítása.

2, népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,

A legalapvetőbben meghatározható cél ezen a területen a népességszám növelése, a gyermekvállalás ösztönzése. Továbbá cél a népesség szellemi, erkölcsi, tudásban, készségekben és értékekben való gyarapodásának elősegítése, továbbá az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás, a sport, a mozgás, a kultúrához való hozzáférés biztosítása, az egészségi állapot javítása, a növekvő társadalmi biztonság megteremtése.

3, természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,

A fenti átfogó célkitűzést a fenntartható gazdálkodás megteremtésén, a rendelkezésre álló erőforrások megőrzésén keresztül kívánja elérni az ország. Feladat, hogy az élelmiszer-, az energia-, a környezet-, valamint a klímabiztonságot megalapozzuk, lehetőséget kínáljunk mindenki számára az egészséges ivóvíz ellátás hozzáférésére. Cél az élővilág sokféleségének, a tájak sokféleségének és értékeinek, illetve az épített örökség értékeinek megőrzése, az egészséges élet környezeti feltételeinek és jobb minőségének biztosítása, a fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése.

d) térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

A fejlesztési dokumentumban foglaltak alapján cél egy területileg összehangolt, harmonikusan és fenntartható módon működő, a meglevő térszerkezet értékeit megtartó, a makroregionális és globális kapcsolatokban aktívan részt vevő térszerkezet kialakítása, amelyben az ország, a Kárpát-medence és Európa szempontjából egyaránt jól együttműködő, értékeket teremtő és védő partnerként vehet részt az ország minden térsége és települése.

[6] Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról

Hatvan város ITS dokumentumban foglalt középtávú céljai a fent említett OFTK-hoz megfogalmazottakhoz illeszkednek. Mind a munkahely teremtést, a gazdasági növekedést, a helyi gazdaság megerősítését célozza a város által összefoglalt 2. sz. fejlesztési irányvonal.

Az egészséges és megújuló társadalom elérése, a sport, mozgás, illetve az ezekhez való hozzáférés megjelennek jelen dokumentum 1., 3. területi céljai között.

A fenntartható gazdálkodás, a környezet megóvása szintén kiemelt célként jelenik meg a településfejlesztési eszközök vizsgálata során, ezt a 2., 5. sz. fejlesztési célok is tartalmazzák.

3. Heves Megye Területfejlesztési Koncepció és Program

A koncepcióban az alábbi jövőkép került meghatározásra: „Heves megye a megfelelően képzett és képezhető, egészséges humán tőkére támaszkodó, innováció-orientált, versenyképes és kiszámíthatóan fejlődő gazdaságával, természeti erőforrásainak fenntartható használatával és társadalmi erőforrásainak, közösségeinek folyamatos fejlesztésével, munkahelyek teremtésével és egyre javuló közbiztonságával 2030-ra a nemzetgazdaság fontos szereplőjévé válik.”[7]

A fenti célkitűzéshez kapcsolódóan az **alábbi átfogó célkitűzések** kerültek megfogalmazásra:

1, Komplex, integrált foglalkozás-intenzív gazdaság: a megye rendkívül alacsony foglalkoztatási rátájának javítása a versenyképesség erősítése és gazdasági felzárkóztatáson keresztül valósulhat meg.

2, Produktív, képzett, a környezetével harmóniában élni képes társadalom: A születések száma folyamatosan csökken. A jelenlegi romló tendencia megállítása, visszafordítása csak a családok megerősítésével, a gyermekvállalás feltételeinek javításával lehetséges, ehhez azonban elengedhetetlen egy perspektivikus, kiszámítható, biztos jövőkép biztosítása a fiatal generáció számára. Fontos továbbá a környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése a környezeti nevelés, szemléletformálás, fenntartható termelési eljárások és fogyasztási szokások, illetve a környezeti információkat biztosító rendszerek támogatásával és pályázati forrás biztosításával.

3, Magas színvonalú és egymással összhangban lévő épített és természeti környezet: Építészeti emlékeink ápolása nemzeti identitástudatunk egyik záloga. Törekedni kell történelmi emlékeink megőrzésére, bemutatására, eredeti vagy új funkcióval történő hasznosítására. Kiemelt jelentőséget kell tulajdonítanunk a települések, településrészek rehabilitációjának, arculatuk javításának is.

A fenti átfogó célok mellett megjelennek az alábbi **specifikus célok** is:

1, Kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés: stratégiai célként fogalmazódott meg a kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés, mely a megye főbb húzóágazatainak fejlesztését tűzte ki célul. A megye fő adottságait kiemelten az energiatermelés, gépipar, feldolgozóipar, élelmiszeripar, valamint a turizmus támogatása jelenti.

2, Helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum: stratégiai célként fogalmazódott meg a helyi adottságokra épülő vidékfejlesztés, foglalkoztatás centrikus agrárvertikum, melynek keretein belül valósítandó meg a megye vidéki területein élők életminőségének javítása, helyi termékpályák kialakítása, a helyi közösségek erősítése valamint a mezőgazdaság, a halászat, az erdő- és vadgazdálkodás versenyképességnek növelése.

[7] Heves Megye Területfejlesztési Programja (2014-2020)

3, Érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom: célként fogalmazódik meg az érték- és egészségtudatos, szolidáris, innováció fogadásra nyitott társadalom fejlődésének elősegítése az identitástudat növelésével, a közösséghez tartozás érzésének erősítésével, az egészségmegőrzés fontosságának megértésével, az egészséges életmód elterjesztésével.

4, Erős várostérségek, élhető vidék, fenntartható környezet és térszerkezet: a megye versenyképes gazdasága megteremtésének és fenntartásának elengedhetetlen feltételei a gazdasági, infrastrukturális fejlesztések megvalósításában, az élhetőbb környezet kialakításában, az életminőség feltételeinek javításában, a települések, térségek sokszínű együttműködésében és a hátrányos helyzetű térségek és rétegek felzárkóztatásában testesülnek meg.

A stratégiai dokumentumban **területi célkitűzések**ként a Hatvan-Gyöngyös-Eger „gazdasági tengely" erősítése, az Észak-hevesi térség természetközpontú fejlesztése, valamint a Dél-Heves és a Tisza-tó térségének helyi értékekre épülő fejlesztése kerültek meghatározásra.

Heves Megye Területfejlesztési Programjában a következő **horizontális elvek** kerültek meghatározásra, melyek mentén a fent említett jövőkép megvalósítható. Humán tőke fejlesztése; Természeti tőke értékeinek megőrzése; Gazdasági tőke növelése; Társadalmi tőke erősítése.

A Stratégiai Program célrendszere követi a Koncepció célrendszerének struktúráját, azonban az intézkedések pontosításra kerültek, melyek a következők:

1. a megye kiemelt ipari ágazatainak fejlesztését az üzleti környezet javításával,
2. a helyi adottságokra épülő, fenntartható turizmusfejlesztést,
3. a versenyképes agrárium, helyi termék központú vidékfejlesztést,
4. az értéktudatos és befogadó társadalom megteremtését, a város-vidék kapcsolatok környezettudatos fejlesztését,
5. a kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztést.

A fent felsorolt célok, eszközök alapján megállapítható, hogy Hatvan város Integrált Településfejlesztési Stratégiája illeszkedik a megyei elképzelésekhez. A megyei célok megvalósítása a város fejlesztési koncepcióin keresztül elérhető. A megyei célok megvalósításához a város ITS-ében foglalt célok hozzájárulnak, az alábbi stratégiai célok, részcélok szolgálják: 2.3 részcél: Helyi gazdaság erősítése; 3.1 részcél: Demográfiai egyensúly megteremtése; 3.2 részcél: Egészségügyi állapot javítása; 3.4 részcél: Társadalmi befogadás, szociális ellátás és szociális biztonság erősítése; 4.3 részcél: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése; stb.

A városi stratégiának célszerű figyelembe vennie a környezetében levő megyei jogú város fejlesztési elképzeléseit, elsősorban azért, hogy kihasználhassa az ahhoz történő kapcsolódásban rejlő lehetőségeket

4. Eger megyei jogú város Integrált Település Fejlesztési Koncepciója és Stratégiája

A megyeszékhely szlogenszerű jövőképe alapján „Eger a minőség városa". Szerteágazó fejlesztési elképzeléseket tömörít magába ez a pár szó. A stratégiában 44 tematikus középtávú cél kerül megfogalmazásra, a társadalom, a gazdaság és az épített környezet területén.

Átfogó társadalmi jövőképként került meghatározásra, hogy Eger adottságainál fogva nyitott, fiatalos, az aktív szabadidő eltöltéséhez lehetőséget biztosító, az itt tanulók jelentős részét a város életébe bekapcsoló, az ide munkavégzés céljából érkezőket letelepedésre ösztönző város.
2030-ra gazdaságilag az következő jövőképet határozták meg: Eger gazdasági teljesítményét egyaránt jellemzi a magas hozzáadott értékű termékek előállítása, valamint a széles skálájú helyi-térségi

gazdaság gyarapodása az élelmiszertermeléstől a kereskedelmen, szolgáltatásokon át a K+F+I+O tevékenységekig.
Végül Eger t**áji, természeti, épített környezeti jövőképe 2030-ban:** Eger épített, természeti és kulturális értékeire támaszkodva, felkészülve a klímaváltozás hatásaira, magas színvonalú lakó és munkakörnyezetet biztosít. Környezeti értékeinek védelme, hatékony infrastruktúra és üzemeltetés segítségével hozzájárul a szolgáltatások és munkahelyek elérhetőségéhez, de gondosan bánik külterületeivel, táji értékeit óvja és fejlesztéseit inkább kompaktságának növelésével éri el.
Hatvan város jelen ITS-ben foglaltak az alábbi stratégiai célokon keresztül kapcsolódnak a megyeszékhely által kitűzött jövőképhez: 5.2 részcél: Városi zöldfelületek fejlesztése; 4.2 részcél: Intézményi infrastruktúra fejlesztése; 2.3 részcél: Helyi gazdaság erősítése; 2.4 részcél: Képzés piaci igényekhez igazítása; 3.2 részcél: Egészségügyi állapot javítása; stb.

A stratégia illeszkedése a helyi ágazati stratégiához

A 314/2012. (XI. 8.) kormányrendeletnek megfelelően az ITS-t és hosszú távú városfejlesztési koncepciót helyzetfeltáró, elemző és értékelő - úgynevezett megalapozó – vizsgálat készítése előzte meg. A vizsgálatokkal párhuzamosan egyes szakági területek részletes fejlesztési dokumentumainak az elemzése is megtörtént melyek meghatározó irányai és elemei beépültek az ITS céljai és intézkedési közé.

A szakági anyagok közül a következő tématerületre terjedőt emelnék ki:

Hatvan Város Önkormányzata Gazdasági programja 2011-2014
A település gazdasági programja 2011-ben került elfogadásra, melyben gazdaságfejlesztési, gazdaságot segítő tevékenységek kerültek meghatározásra. Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testületének célja, hogy a város 2011-2014 közötti időszakban európai várossá fejlődjön településképi megjelenés szempontjából, gazdasági fejlődése érdekében és a lakosság komfortérzetének biztosítása céljából a fenntartható fejlődést szem előtt tartva.
A város a gazdaság fejlesztését a lakásgazdálkodás; a közoktatás; a közművelődés, sport, szabadidős szolgáltatások; az egészségügyi szolgáltatások; a munkahely teremtés, foglalkoztatás; a befektetés támogatási politika; az adó politika; a településfejlesztés; a közrend, közbiztonság; a városüzemeltetés, a környezetvédelem, a közigazgatás, valamint a helyi nyilvánosság, kapcsolattartás területein keresztül kívánja megvalósítani.
Az ITS több stratégiai célja közvetve, míg a 2. közvetlenül is szolgálja ennek a megvalósulását

A 2011-ben Képviselő testület által jóváhagyott **Hatvan város közművelődési koncepciója** alapján a város az alábbi kötelezően ellátandó (Az 1997. évi CXL. számú törvény 76. § alapján) ellátandó közművelődési feladatok.
A koncepcióban ezen feladatok megvalósításának lehetőségeit, tevékenységeit, lépéseit határozta meg a város. Az Önkormányzat célja, hogy lehetőséget teremtsen a városban élők számára kultúrájuk megtartására, megerősítésre és megújítására. Az Önkormányzat alapelve, hogy egy városi önkormányzat nemcsak intézményfenntartó, hanem szolgáltató és fejlesztő szerepet is betölt a városban élő polgárok közművelődését elősegítve.
A Közművelődési Koncepció jelenleg felülvizsgálat alatt áll, képviselő testületi elfogadása a közeljövőben várható.
Az ITS a koncepció célrendszerét az alábbi stratégiai, ill. részcélokon keresztül szolgálja: 1.2 részcél: Városmarketing javítása; 1.4 részcél: Felsőoktatás megteremtése; 3.4 részcél: Társadalmi befogadás, szociális ellátás és szociális biztonság erősítése.
Hatvan város **Helyi Esélyegyenlőségi Programja** 2013. júniusában került elfogadásra. A város a program elkészítésével biztosítani kívánja a település életében megjelenő esélyegyenlőségi problémák feltárásának és megoldásának lehetőségét. Szükséges a hátrányos helyzetű csoportok

tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításban. Érvényesíteni kell az egyenlő bánásmód követelményeit minden színtéren, minden érintett célcsoport számára.
Átfogó célokként kerültek meghatározásra, hogy szükséges alkalmazni az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, a szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén jelentkező problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
Jelen IST-ben megfogalmazott célkitűzések az alábbi területeken kapcsolódnak az Esélyegyenlőségi programhoz: 3.4 részcél: Társadalmi befogadás, szociális ellátás és szociális biztonság erősítése; 4.4 részcél: Közmű infrastruktúra fejlesztése.

Hatvan Város Környezetvédelmi Programját 2012.-ben fogadták el, mely dokumentumban 9 alapelvet fogalmaztak meg, melyek betartásával, elérhető az emberi egészség veszélyeztetésének csökkentése, megszűntetése, az életminőséget befolyásoló környezeti elemek védelme, a biodiverzitás, a bioszféra sokszínűségének megőrzése, valamint a gazdasági és környezeti fejlődés harmonikus rendszerének megvalósítása.
Az alapelvek:

- a fenntartható fejlődés, mint a környezetpolitika központi gondolata
- káros környezeti hatások megelőzésének, prevenció elve
- elővigyázatosság elve
- környezeti szempontok külső és belső integrálása
- környezeti szempontok beépítése a gazdasági folyamatokba
- környezetpolitika regionalizálása, területiség elve
- szubszidiaritás és partneri viszony alkalmazása
- környezeti rehabilitáció és helyreállítás alkalmazása a sérült területeken, az új fejlesztésekkel párhuzamosan
- esélyegyenlőség

Az ITS annak célrendszerét az alábbi részcélokon keresztül szolgálja: 4.1 részcél: Városrészek fejlesztése; 4.2 részcél: Intézményi infrastruktúra fejlesztése 4.3 részcél: Közlekedési infrastruktúra fejlesztés; 4.4 részcél: Közmű infrastruktúra fejlesztése; 5.1 részcél: Erdőterületek növelése; 5.2 részcél: Városi zöldfelületek fejlesztése; 5.3 részcél: Energiatudatos lépések; 5.4 részcél: Környezetterhelés csökkentése, katasztrófakockázat csökkentése.

Hatvan Város Önkormányzata Sportfejlesztési Koncepciója 2011-2014:
A város koncepciója megfogalmazza, hogy az önkormányzat a helyi sporttevékenység támogatása során arra törekszik, hogy megőrizze Hatvan sporttörténeti hagyományait, értékeit, biztosítsa a helyi társadalom sport iránti igényeinek kielégítését, meghatározza a sportfeladatok ellátásának támogatási formáit, és így lehetőséget biztosítson Hatvan város polgárainak a sporthoz való jogaik gyakorlására. A korábban bemutatott átfogó célkitűzésekhez illeszkedik a koncepció, hiszen a testnevelés az egészségmegőrzés, betegség megelőzés egyik alapvető eszköze; jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi, fizikai nevelésében, a személyiségformálásban; a nemzeti tudat erősítésének, a közösségi együttélésnek, az egészséges lokálpatriotizmus kialakításának fontos eszköze; pozitív lehetőség, program a szabadidő kulturált, hasznos eltöltésére, a szórakozásra és szórakoztatásra; a civil kapcsolatok kialakításának, közösségek együttműködésének könnyen megszervezhető formája; fontos szerepet tölt be Hatvan város hírnevének növelésében.
A koncepció jelenleg felülvizsgálat alatt áll, elfogadása a közeljövőben várható.
Az ITS annak célrendszerét az alábbi részcélokon keresztül szolgálja: 1.2 részcél: Városmarketing javítása; 2.3 részcél: Helyi gazdaság erősítése; 3.1 részcél: Demográfiai egyensúly megteremtése; 3.2 részcél: Egészségügyi állapot javítása; 4.2 részcél: Intézményi infrastruktúra fejlesztése.

Jelenleg készítés alatt van és elfogadásra vár Hatvan város **Egészségügyi Koncepciója**.

Hatvan Város Településfejlesztési Koncepciója 2009-ben került aktualizálásra. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) készítésével egyidejűleg kerül elkészítésre az új Településfejlesztési Koncepció, melynek célrendszere beépítésre került jelen stratégia célrendszerébe, hiszen a Koncepció hosszú távú céljainak megvalósulását szolgálja a Stratégia célrendszere középtávon, így a vele való kapcsolat szoros és egyértelmű.
A 2009-es koncepció jövőképeként került megfogalmazásra, hogy Hatvan város térségi ökopólussá váljon. Ezen szerepkör ellátásra teszi alkalmassá, hogy a város tájalakulatok, közigazgatási egységek találkozásánál, közlekedési infrastruktúrák metszéspontjában elhelyezkedő, interregionális kisugárzású, három régió térségi kapcsolódási pontját jelenti.
Az új koncepció alapcélja Növekedési tengelyek csomópontjában elhelyezkedő hálózati középponttá válás. Az új cél sokban megegyezik a korábbi elképzeléssel, hiszen a hálózati szerepkör betöltése megmaradt, a vezető funkcióbetöltés továbbra is kívánalom. Az ökopólus továbbra is megjelenik, noha már nem fő, hanem átfogó célként.
A további átfogó célok részletezése a stratégia 1. fejezetében kerül kifejtésre.

4.2 Belső összefüggések

A város fejlesztéséhez kapcsolódó problémák, tényezők meghatározása már az ITS megalapozó vizsgálati részében megtörtént. A jelenleg kialakított stratégia arra szolgál, hogy a helyzetértékelő munkarészben feltárt problémák enyhítésére beavatkozási pontokat, metódusokat határozzon meg.

A stratégia 1. fejezetében ismertetett célrendszer a már említett jelenleg is készülő Koncepcióval összhangban került meghatározásra, valamint a település esetében felállított probléma és célfa felhasználásával történt. A meghatározott átfogó, valamint alcélok a megalapozó vizsgálatban feltártakra referál. A kialakított rendszeren keresztül megvalósulhat a növekedési tengelyek csomópontjában elhelyezkedő hálózati középponttá válás. A hálózati szerepkör erősítése, a gazdasági potenciál erősítése, az életminőség javítása, a környezet fejlesztése, az éghajlatváltozásra való felkészülés komplexen meghatározzák a fejlesztési irányvonalakat, a felmerült problémákra való reakciót.
Természetesen nem várható el, hogy középtávon minden felmerült problémára megoldással szolgáljon a stratégia, azonban az reálisan elfogadható és elvárható, hogy a legégetőbb problémák enyhüljenek, a városi életminőség javuljon, új munkahelyek jöjjenek létre, és a városból való elvándorlás mérséklődjék.

A fejlesztési célok nemcsak települési szinti fejlődéshez járulnak hozzá, a térségre is kedvező hatással lehetnek. A rendszerek kialakítása során a tervezők szem előtt tartották mind a térség, a környező települési önkormányzatok, a különböző városi szereplők, a lakosok igényeit.
Az alábbi táblázatban bemutatásra kerül, hogy a megalapozó vizsgálatban elkészített városrészi problémára mely stratégiai részcél reagál, jelent megoldást.

50. sz. táblázat: Felmerült problémák, stratégiai célok

Városrész	Probléma	Stratégiai cél
Óhatvan	Közterületek parkosításának hiánya Közintézmények energetikai szempontú leromlott állapota (Hatvani Százszorszép Óvoda, Hatvani Brunszvik Teréz Óvoda, Hatvani Napsugár Óvoda, Szent Kamill Idősek Otthona, Kodály Zoltán Általános Iskola, Hatvani	1.1 részcél: Kapcsolatok erősítése 1.2 részcél: Városmarketing javítása 1.3 részcél: Turisztikai kínálat bővítése 1.4 részcél: Felsőoktatás megteremtése 2.1 részcél: Ingatlankínálat növelése 2.2 részcél: Ipar és mezőgazdaság egyensúlyának megtartása 2.3 részcél: Helyi gazdaság erősítése

	Bajza József Gimnázium) Háziorvosi rendelők, szociális intézmények energetikai szempontú leromlott állapota (3000 Hatvan, Balassi B. út 17., 3000 Hatvan, Árpád u. 2., 3000 Hatvan, Horváth M. út 21., 3000 Hatvan, Bástya u. 10., 3000 Hatvan , Kossuth tér 8., 3000 Hatvan, Balassi B. u. 17., Idősek Klubja Hajós Alfréd út 5., Idősek Otthona Korház út , Védőnői Szolgálat - Horváth Mihály 17., Lesznai Anna Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény és Szakiskola - Ratkó József utca 10.) Rossz minőségű utak Nem megfelelő, hiányos kerékpárút hálózat (Balassí út) Szociális, gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat irodaépület hiánya, infrastruktúrájának, eszközparkjának hiánya (Mártírok út) Kulturális, közösségi tér hiánya Korszerűtlen közvilágítás Fedett uszoda hiánya Kultúrált piactér hiánya (Hunyadi tér) Fenntartható közlekedés hiánya	2.4 részcél: Képzés piaci igényekhez igazítása 3.1 részcél: Demográfiai egyensúly megteremtése 3.2 részcél: Egészségügyi állapot javítása 3.3 részcél: Arculati elemek fejlesztése 3.4 részcél: Társadalmi befogadás, szociális ellátás és szociális biztonság erősítése 4.1 részcél: Városrészek fejlesztése 4.2 részcél: Intézményi infrastruktúra fejlesztése 4.3 részcél: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése 4.4 részcél: Közmű infrastruktúra fejlesztése 5.1 részcél: Erdőterületek növelése 5.2 részcél: Városi zöldfelületek fejlesztése 5.3 részcél: Energiatudatos lépések

Újhatvan	Közintézmények energetikai szempontú leromlott állapota (Szent István Általános Iskola) Háziorvosi rendelők, szociális intézmények energetikai szompontú leromlott állapota (3000 Hatvan, Bajcsy-Zsilinszky út 11., Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye Bajcsy 69.) Korszerűtlen közvilágítása Kulturált piactér hiánya (Bálvány utca) Fenntartható közlekedés hiánya Rossz minőségű utak	1.2 részcél: Városmarketing javítása 1.3 részcél: Turisztikai kínálat bővítése 1.4 részcél: Felsőoktatás megteremtése 2.1 részcél: Ingatlankínálat növelése 2.2 részcél: Ipar és mezőgazdaság egyensúlyának megtartása 2.3 részcél: Helyi gazdaság erősítése 2.4 részcél: Képzés piaci igényekhez igazítása 3.1 részcél: Demográfiai egyensúly megteremtése 3.2 részcél: Egészségügyi állapot javítása 3.3 részcél: Arculati elemek fejlesztése 3.4 részcél: Társadalmi befogadás, szociális ellátás és szociális biztonság erősítése 4.1 részcél: Városrészek fejlesztése 4.2 részcél: Intézményi infrastruktúra fejlesztése 4.3 részcél: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése 4.4 részcél: Közmű infrastruktúra fejlesztése 5.1 részcél: Erdőterületek növelése 5.2 részcél: Városi zöldfelületek fejlesztése 5.3 részcél: Energiatudatos lépések
Középhatvan	Népkert kihasználatlansága, parkosítás hiánya Közösségi tér hiánya Korszerűtlen közvilágítása Rossz minőségű utak	1.2 részcél: Városmarketing javítása 1.3 részcél: Turisztikai kínálat bővítése 1.4 részcél: Felsőoktatás megteremtése 2.1 részcél: Ingatlankínálat növelése 2.2 részcél: Ipar és mezőgazdaság egyensúlyának megtartása 2.3 részcél: Helyi gazdaság erősítése 2.4 részcél: Képzés piaci igényekhez igazítása 3.1 részcél: Demográfiai egyensúly megteremtése 3.2 részcél: Egészségügyi állapot javítása 3.3 részcél: Arculati elemek fejlesztése 3.4 részcél: Társadalmi befogadás, szociális ellátás és szociális biztonság erősítése 4.1 részcél: Városrészek fejlesztése 4.2 részcél: Intézményi infrastruktúra fejlesztése 4.3 részcél: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése 4.4 részcél: Közmű infrastruktúra fejlesztése 5.1 részcél: Erdőterületek növelése 5.2 részcél: Városi zöldfelületek fejlesztése 5.3 részcél: Energiatudatos lépések

Nagygombos	Koreszrűtlen közvilágítása Nagygombosi Grassalkovich Major kihasználatlansága Rossz minőségű utak	2.3 részcél: Helyi gazdaság erősítése 4.1 részcél: Városrészek fejlesztése 4.2 részcél: Intézményi infrastruktúra fejlesztése 4.3 részcél: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése 4.4 részcél: Közmű infrastruktúra fejlesztése
Déli terület	Vízisportoloási lehetőségek kihasználatlansága, Korszerűtlen közvilágítása	3.4 részcél: Társadalmi befogadás, szociális ellátás és szociális biztonság erősítése 4.1 részcél: Városrészek fejlesztése 4.2 részcél: Intézményi infrastruktúra fejlesztése 4.3 részcél: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése 4.4 részcél: Közmű infrastruktúra fejlesztése
Keleti szektor	Meglévő iparterület telítettsége Infrastruktúra fejlesztésének szükségessége	2.3 részcél: Helyi gazdaság erősítése 4.1 részcél: Városrészek fejlesztése 4.3 részcél: Közlekedési infrastruktúra fejlesztése 4.4 részcél: Közmű infrastruktúra fejlesztése

Forrás: saját szerkesztés

5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A stratégiában megfogalmazott célok megvalósíthatóságát több tényező is befolyásolja. A megalapozó vizsgálatban kidolgozott SWOT-analízis A város távlati fejlesztésének gátját jelentő legfontosabb veszélyek felsorolását tartalmazza.

A stratégia megvalósíthatóságának kockázatai az alábbiakban felsorolásra kerülnek, melyek részben a város által befolyásolható tényező, részben kevésbé van a város ráhatással.
A kockázatelemezés módszerét alkalmaztuk a stratégia megvalósulását esetlegesen gátló tényezők feltárásához. Azon eseményeket, tényezőket, kockázatokat soroljuk fel, melyek esetlegesen veszélyeztethetik a stratégia megvalósítását azzal a céllal, hogy ezek a potenciális problémák beazonosításra kerüljenek, hatásuk mérsékelhetővé váljon.
A felsorolt tényezők meghatározásakor a már említett SWOT – elemzés külső-belső tényezőit, valamint az azokhoz kapcsolódó főbb kockázatokat vettük figyelembe. Az összeállítás nemcsak az esetlegeses veszélyeztetető faktorokat tartalmazza, hanem azok mérséklésére, vagy bekövetkezésük valószínűségének csökkentésére alkalmas lépéseket tartalmazza.
A felsorolt kockázatok időszakonkénti vizsgálata a stratégia megvalósítása során többlépcsős tevékenységként kell, hogy megvalósuljon, a nyomon követési folyamat elengedhetetlen.

51. sz. táblázat: Főbb kockázatok

Kockázat	A kockázat bekövetkeztének valószínűsége (alacsony – közepes – magas)	A kockázat hatása (gyenge – közepes – jelentős)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
A szükséges pályázati források nem állnak rendelkezésre.	közepes	jelentős	A tervezett fejlesztésekhez nem sikerül pályázati forrásokat mozgósítani, így a fejlesztés megvalósítására nem áll rendelkezésre kellő forrás, a fejlesztés elmarad.	A tervezett fejlesztések előkészítésekor, kialakításakor egyértelmű operatív program hozzárendelés és megyei területfejlesztési programhoz illesztés szükséges.
A fejlesztések költsége meghaladja a tervezettet.	magas	jelentős	A fejlesztések költsége a tervezés jelen fázisában nem ismert, azok csupán becsült költségek és számos esetben nem részletes projektelképzelések alapján készültek, így a betervezett költségek jelentősen alulmúlhatják a megvalósítás-kori piaci árakat, mely a fejlesztések elmaradásához, csökkentett műszaki tartalommal való megvalósításához vezethet.	Körültekintő és alapos tervezés szükséges, mely részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, tervezői költségvetések készítését, illetve tartalékkeret képzését követeli meg.
A magántőke mobilizálása sikertelen.	magas	jelentős	Amennyiben a településnek nem sikerül megvalósítania azt a törekvését, hogy kiaknázza a piaci szereplők által megvalósítandó fejlesztésekben rejlő lehetőségeket, kizárólag közszféra fejlesztések valósulnak meg, elmaradnak a magánszféra befektetései.	A település törekszik a magán befektetőkkel, piaci szereplőkkel való szervezett és strukturált együttműködésre, mind a kommunikáció mind a konkrét fejlesztési elképzelések megvitatására fórumot biztosít.
Az együttműködésben megvalósítandó fejlesztések esetében a településközi koordináció elmarad.	alacsony	közepes	Települések közti koordináció hiányában az egyes településeken tervezett fejlesztések elmaradnak, nem a szükséges ütemben és formában valósulnak meg, nem sikerül kiaknázni a közös fejlesztésekben rejlő előnyöket és lehetőségeket.	Szervezett és strukturált együttműködés kialakítása az érintett (környező) településekkel végig a partnerségi folyamat során.
A fejlesztések megvalósításához nem áll rendelkezésre megfelelő humán erőforrás.	alacsony	közepes	A tervezett fejlesztések körültekintő előkészítéséhez és megvalósításához megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkező munkatársak híján a tervezett fejlesztések megvalósítása jelentős csúszást eredményez, illetve a beruházások, projektek elmaradását is maga után vonhatja.	Mind a stratégiai, mind az operatív menedzsment kapacitások megerősítése szükséges.
A lakosság, civil szervezetek elégedetlensége.	alacsony	közepes	Amennyiben a lakosság és a helyi civil szervezetek nem elégedettek az egyes tervezett és megvalósuló fejlesztésekkel, nem érzik a fejlesztéseket magukénak, azok elfogadottsága nem lesz megfelelő, az helyi társadalmi problémák kialakulásához, megerősödéséhez járulhat hozzá.	Az előkészítéstől a megvalósításig tartó folyamat során végig szükséges a helyi lakosság és civil szervezetek bevonása, folyamatos tájékoztatása a fejlesztésekről. A partnerségi folyamatba illesztve már a stratégiaalkotás során kifejthetik

				véleményeiket, javaslataikat, fejlesztési elképzeléseiket, melyek ezáltal beépülhetnek a fejlesztési dokumentumba.
Jogszabályi, tervezési környezet változása (változó OP tartalom, változó forrás - és szervezeti keretek).	magas	jelentős	A jogszabályok, tervezési keretek változása azt eredményezheti, hogy a tervezett fejlesztéseket, azok műszaki tartalmát, kivitelezhetőségét újra kell tárgyalni, szükség szerint módosítani kell az elkészült műszaki, pénzügyi, ütemezési stb. terveket. Ezek időigénye gátolhatja a határidőre teljesítést, illetve egyes fejlesztési elképzelések megvalósulását is akadályozhatja.	A vonatkozó jogszabályok, eljárásrendek, operatív programok módosításait folyamatosan figyelemmel kell kísérni, a jogi, tervezési-szabályozási környezetet meghatározó intézményekkel szoros együttműködés kialakítása szükséges.
Sikertelen közbeszerzési eljárások.	közepes	közepes	A sikertelenül lebonyolított közbeszerzési eljárások nemcsak jelentős időcsúszást eredményezhetnek a kivitelezésben, hanem problémát jelenthetnek a fejlesztéseket finanszírozó pályázati források lehívása során is.	Körültekintő előkészítés, közbeszerzési szakértő alkalmazása szükséges.
Projektek előkészítése elhúzódik, nem tervezett műszaki tartalomváltoztatás ok szükségesek.	közepes	közepes	A projekttervek, fejlesztési elképzelések pályázati kiírásra való fejlesztése, előkészítése elhúzódik, illetve a folyamat eredményeképpen a tervezett elképzelések műszaki tartalma kikristályosodik, a betervezetthez képest módosul.	A projekttervek körültekintő előkészítése (megvalósíthatósági tanulmányok, engedélyes tervek, stb.) szükséges, megfelelő humán-erőforrás biztosításával.
Az indikátorok teljesítése nem történik meg.	alacsony	közepes	A megvalósulást mérő indikátorvállalások nem teljesülnek.	A célokhoz illeszkedő, teljesíthető és mérhető indikátorok és reális vállalások meghatározása szükséges.

Forrás: saját szerkesztés

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Hatvan városa a fizikailag megismerhető, látható beruházásokon túlmenően kiemelt fontosságúnak tartja azon soft jellegű tevékenységek megvalósítását is, melyek a települése kulturális, szellemi, gazdasági, közösségi, sport, közszolgálati életét jobbá, gazdagabbá varázsolják. (oktatási-nevelési programok, szociális ellátásra vonatkozó intézkedések, foglalkoztatási programok, társadalmi összetartást erősítő tevékenységek, stb.)

Annak érdekében, hogy a különböző szakági tevékenységek összehangoltan, egymást segítve, szabályozott keretek között valósulhassanak meg, a város több szakági koncepcióval is rendelkezik. Ezek egy része jelenleg is felülvizsgálat alatt áll.

A város nagy hangsúlyt fektet az oktatás, közművelés színvonalának emelésére, sőt távlati célként megfogalmazásra került, hogy felsőoktatási intézményt létesítenek a településen. A képzés piaci igényekhez való igazítása lehetővé teszi, hogy a városban letelepedett vállalkozások által kínált munkahelyek a helyben oktatottak által kerüljön feltöltésre.
A kulturális élet tekintetében az elmúlt években nagy változásokon ment keresztül a város. Új kulturális intézmények létesültek: Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeum, Integrált könyvtár és Muzeális Gyűjtemény, melyek nemcsak a helyiek érdeklődést kelthetik fel, a turisták számára is vonzóerővel bírnak.

Hatvanban számos rendezvény színesíti a város életét, mely a lakosok számára, és az ide látogatók részére is magas színvonalú kulturális esemény. A különböző fesztiválok, rendezvénysorozatok a városkép alakításában is fontos szerepet játszanak.
A település-marketing nemcsak a turizmus magasabb színvonalra emelése szempontjából fontos, hanem a letelepülők, az itt élők szempontjából is meghatározó. Hiszen egy érdekes, pezsgő, állandóságot biztosító város vonzó, marasztaló erővel bír.

A város törekszik a természeti és épített környezet állagának megóvására, újabb zöldfelületek kialakítására. A településen a szelektív hulladékgyűjtés már régóta megoldott. A következő generáció környezettudatosságra nevelésére is nagy hangsúlyt fektetnek Hatvanban. A tervezett Öko főutca kialakítása hatalmas lépés lehet a környezettel való együttélés megvalósításában. A megújuló energia bevonása a közintézmények, a város életébe szintén olyan meghatározó erővel bír, mely a település életének megreformálását idézheti elő.
A virágosítás akciók keretében a még barátságosabb településkép megvalósítására törekszenek. Az önkormányzati képviselői körzetekben a parkosítás a körzet képviselőjének keretből történik a Hatvani Városgazdálkodási Nonprofit Zrt. által. Az önkormányzat továbbá zöldhulladék gyűjtést, lomtalanítást, lakossági veszélyes hulladékgyűjtést, parlagfű-mentesítési és ellenőrzési napot tart.
Figyelmet fordít továbbá az épített környezet állapotának megóvására is. Több olyan ingatlan is található a településen, melyek helyi védettség alatt állnak.

Az önkormányzat nem az egyetlen szereplője a városfejlesztési stratégiának, de kiemelt funkcióval bír a létesítmények koordinációjában, az érdekek kiegyensúlyozásában. A hálózatépítés, a folyamatos kommunikáció, az érintettek számára kommunikációs felületek biztosítása mind olyan lehetőséget jelent, amelyek gazdagítják a fejlesztési elképzelések megfogalmazását. Minden évben megrendezésre kerül Hatvan Város Partnere című rendezvény. A program nemcsak díjazást jelent,

hanem egyben a város partnerségi fórumaként is funkcionál a kereskedelmi és iparkamarákkal, a megyei vezetéssel, valamint nem utolsó sorban a helyi vállalkozókkal együtt.

6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek maghatározása

Jelenleg az önkormányzat önálló projektirodát nem tart fenn, városfejlesztő társaságot nem működtet. A városfejlesztéshez kapcsolódó feladatok ellátásában, a fejlesztések megvalósításához szükséges pályázatok elkésztésében és a projektek menedzselésében, ellenőrzésében egy állandó, műszakilag – gazdaságilag – pénzügyileg – jogilag képzett szervezeti egység vesz részt az Önkormányzati Hivatalon belül Pályázati; valamint Településfejlesztési Osztályokként. Ezek a szervezeti egységek látják el mind a településfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, mind pedig a vagyongazdálkodással és a beruházásokkal kapcsolatos főbb feladatokat.
Az ő munkájukat segítik a Képviselőtestület Bizottságai, és az eseti jelleggel megbízott külső tanácsadó cégek.
Az önkormányzat munkatársai beruházás-előkészítésben, projektfejlesztésben, projektmenedzselésben és -megvalósításban jelentős gyakorlatra tettek szert az elmúlt években. Tekintettel a település méretére, az önkormányzat ingatlanállományára és vagyongazdálkodására önálló városfejlesztő gazdasági társaság felállítását az önkormányzat nem látja indokoltnak.

Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításáért két szervezeti egység felelős, egyrészt egy stratégiai menedzsment szint, másrészt egy operatív menedzsment szervezeti egység.

A stratégiai menedzsment szervezet a stratégia egészének megvalósulását követi nyomon, a megvalósult fejlesztések egymásra gyakorolt hatását vizsgálja, a kockázatok elemzését és értékelését is elvégzi, ellenőrzi és irányítja az operatív szint tevékenységét. A stratégiai menedzsment feladata, hogy vizsgálja azon külső –elsősorban szabályozási-, társadalmi-, gazdasági környezet változásához kötődő- tényezőket, melyek a stratégia megvalósulására hatással vannak. Mindezek figyelembevételével szükség esetén beavatkozási javaslatokat fogalmaz meg, azokról döntéseket hoz. Feladata még a támogató szervezetekkel, stratégia megvalósításában kiemelt jelentőségű partnerekkel történő kapcsolattartás, együttműködés. A stratégiai menedzsment szervezeti egység tagjai a képviselőtestület, az önkormányzati bizottságok; és a partnerségi megállapodás alapján bevont külső szervezetek. A stratégiai menedzsment szervezet munkájához szükséges információkat az operatív menedzsment szervezet szolgáltatja. A döntéshozatalért a városvezetés felelős.

Az operatív menedzsment szervezeti egység tagjai az önkormányzat munkatársai és szükség esetén külső megbízottak. Az operatív menedzsment felelős az egyes projekt tevékenységek szakmai, pénzügyi lebonyolításáért, azok megfelelő határidőre történő teljesüléséért. A menedzsment szervezet beszámolókat készít a stratégiai menedzsment szervezetnek illetve a támogatók felé.
Az egyes beavatkozások sikeres megvalósítása érdekében az alábbi menedzsment pozíciók betöltése és a hozzájuk tartozó elvárásoknak való megfelelés szükséges:
projekt menedzser
- vezetői-, üzleti tervezési tapasztalatok
- projekt menedzsment, pályázati menedzsment területen szerzett tapasztalat
- beruházások (kiemelten EU támogatásból megvalósult, közszféra beruházások) előkészítésében, szervezésében, irányításában szerzett jártasság
- koordinációs tapasztalatok és készségek együttműködésben, kapcsolattartásban (kiemelten az önkormányzat testülete, intézményei és külső partnerek).

- műszaki menedzser

o támogatott beruházási típusú projektek végrehajtásában szerzett gyakorlat
o beruházás műszaki ellenőrzésében vagy lebonyolításában szerzett tapasztalat,
o pályázat készítésben szerzett tapasztalat.

- pénzügyi menedzser
o önkormányzati gazdálkodás átfogó ismerete,
o támogatott beruházások pénzügyi lebonyolításában, elszámolásában szerzett jártasság,
o az unós támogatások pénzügyi szabályozásának részletes ismerete.

- adminisztratív munkatárs
o feladata a projektmenedzser és a pénzügyi menedzser (esetlegesen műszaki menedzser) munkájának támogatása,
o önkormányzati gazdálkodás ismerete,
o beruházások pénzügyi lebonyolításában szerzett jártasság.

- marketing menedzser
o tájékoztatás- és nyilvánosság irányítása,
o projekt információs iroda működtetése,
o partnerségi tájékoztatók, fórumok szervezése.

- jogi tanácsadásért és közbeszerzésekért felelős szakember
- könyvvizsgálatért felelős szakember.

Az önkormányzat részben már rendelkezik a fenti humán erőforrás háttérrel, de a stratégia megvalósítása során várhatóan további kapacitásbővítés és eseti jelleggel külső szakember megbízása szükséges. A beavatkozások zavartalan, a tervezett határidőre történő megvalósítása érdekében a kapacitásbővítés szükségességéről illetve a külső szolgáltatások igénybevételéről a stratégiai menedzsment szervezet tesz javaslatot és a városvezetés dönt.

A maga szintjén mindkét menedzsment szervezeti egység végzi a stratégia megvalósulása során elvárt számszerűsíthető eredmények (indikátorok) mérését, illetve nyomonkövetését. Erről részletesebben a 6.4. fejezet szól.

6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Hatvan járásközponti szerepkörének megfelelően a térség oktatási, egészségügyi, szociális és kulturális központja, így a településközi együttműködés igen széleskörű. Mindemellett a kommunikáció a járás településeivel aktív, a város elkötelezett az együttműködés terén. Szükségesnek tartja a struktúrált együttműködés feltételeinek megteremtését. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia készítés és véleményezés során a partnerségi megállapodásban meghatározott települések (Boldog, Tura, Csány, Ecséd, Heréd, Hort, Jászfényszaru, Kerekharaszt, Lőrinci) bevonásra kerültek a fejlesztési dokumentum véleményezési lehetőségével, és figyelembe vételre kerültek ezen települések fejlesztési elképzelései. A beérkezett vélemények figyelembe vételre kerültek a tervezés során (pl környezeti fejlesztések, belvízvédelem, autóbusz közeledés, kerékpárút fejlesztés). A stratégiában megjelenített fejlesztések a város elérhetőségét javítják, így a város által nyújtott fent említett szolgáltatások könnyebben elérhetőbbek lesznek a környező települések számára. A könnyebb elérhetőség a kommunikációt segíti. Továbbá a humán infrastrukturális beruházások színesítése az őket igénybevevő települések számára is haszon. A tervezett terület átcsatolások mentén az érintett területeken élők életfeltételei javulnak. A város egyes fejlesztési elképzelései, mint például a kerékpárút hálózat bővítése, vagy a munkahelyteremtés, felsőoktatási intézmény alapítás a környező településekre is hatnak, ezért

fontos és elvárt, hogy aktív legyen részükről is a kommunikáció. Hatvan turisztikai potenciál fejlesztése kapcsán szerzett előnyök a környező települések számára is kihasználhatóak, nekik is megfelelő alapot ad a gazdaság és turisztika fellendítéséhez, ezért az együttműködés részükről is kívánatos.

Rendkívül fontos feladat, hogy ne csak a közszféra fejlesztési igényei jelenjenek meg a település középtávú fejlődését meghatározó dokumentumaiban, vagy éppen a település napi életét befolyásoló keretek felmérésekor, hanem a település életét befolyásoló események, tervek készítésekor a lehető legszélesebb körű együttműködés valósuljon meg a településen működő gazdasági szereplőkkel, foglalkoztatókkal. Velük folyamatos és hatékony kommunikáció valósuljon meg, széleskörű tájékoztatást kapjanak, legyen az akár a közös projekt-lehetőségekre, vagy akár az elérhető forrásokra, támogatásokra vonatkozó információ.

Előzőeken kívül Hatvan nagyszámú testvérvárosi kapcsolattal rendelkezik (Kézdivásárhely-Románia, Jarocin-Lengyelország, Beregszász-Ukrajna, Tavarnelle Val di Pesa-Olaszország, Maassluis-Hollandia, Kokkola-Finnország, Alpullu-Törökország). Kulturális, művelődési és a sport területén vannak közös programok, emellett az oktatás terén is van kapcsolat. Ezekkel a testvérvárosokkal az együttműködés előremutató, fenntartásuk és fejlesztésük szükséges.

6.4. Monitoring rendszer kialakítása

A járásszékhely integrált településfejlesztési stratégiája végrehajtásáért felelős menedzsment szervezet egyik legfontosabb feladata egy olyan átfogó és hatékony monitoring rendszer működtetése, mely képes arra, hogy a felállított célrendszer eléréséhez szükséges számszerűsíthető eredmények teljesülését nyomon kövesse. A stratégia monitoring rendszerének működtetéséért a 6.2. fejezetben részletesen bemutatott stratégiai menedzsment, illetve az operatív menedzsment szervezet felelős.

A monitoring rendszer kialakítását számos elv alakította. Fontos szempontként jelent meg az a tapasztalat, hogy a 2007-2013-as időszakban a célok méréséhez szükséges adatok nem, vagy csak igen korlátozott mértékben álltak a település rendelkezésére. Ez egyrészről nagyban befolyásolta a település számára választott fejlesztési stratégia sikerességének mérését, megítélését, másrészről jelentősen megnehezítette az egyes megvalósuló fejlesztések keretében szükséges adatszolgáltatások teljesítését, csorbította azok összehasonlíthatóságát. Ezen felül pedig számos esetben szükségessé tette az indikátorvállalások felülvizsgálatát, szükség szerinti módosítását, amely jelentős adminisztratív terhet jelentett a kedvezményezettek számára. Ezt tovább tetézte az egyes indikátorok (számszerűsíthető mutatók) nem egyértelmű és egységes értelmezése, számítási módszertanának hiánya.

Ezen tapasztalt nehézségekből fakadóan, továbbá a 2014-2020-as tervezési ciklusban alkalmazandó „eredményközpontúság” elve miatt a monitoring rendszer tervezésekor kiemelt figyelmet kell fordítani az eredmények nyomon követésére. Az indikátorok, célértékük, legfőképpen teljesülésük szerepe különösen hangsúlyossá válik, így elengedhetetlen, hogy a stratégiában szerepeltetett indikátorkészlet egyértelmű és hozzáférhető adatokra épüljön, illetve, hogy a vállalások reálisan teljesíthetőek legyenek.

Az indikátorok tervezése kapcsán fontos elem, hogy minden elvárt információt tartalmazzon a stratégia, így az indikátor típusát, az indikátor bázis és célértékét, az indikátor forrását és a mérésének módját, gyakoriságát is. Mindezek figyelembevételével került kialakításra a járásszékhely stratégiájának monitoring rendszere és működtetési mechanizmusa. A tervezők indikátorokra vonatkozó általános alapelvei a következők voltak:

1. Az első kritérium az adatok hozzáférhetősége, hiszen ha egy mutató nem hozzáférhető, akkor kvázi használhatatlan, azaz projekt és programszinten sem alkalmazható érdemben. Célszerű volt tehát olyan indikátorokat meghatározni, amelyek a megvalósítás adott szakaszában bizonyosan kimutathatók.

2. Az indikátor legyen megbízható, azaz a valós állapotot tükrözze.

3. Az információ frissessége nagyon fontos minőségi kritérium, azaz egy adott időponthoz kötött indikátornak valóban arra az adott időpontra vonatkozó információt kell mutatnia.

4. A mutatónak relevánsnak kell lennie, azaz a projekt azon jelenségét kell mérnie, ami érdekes a program egésze szempontjából.

5. A jó mutatónak meghatározottnak kell lennie, hogy bárki, akinek használnia kell, megértse, és valóban arra a jelenségre vonatkozzon, amit mérni szeretnénk. A mutató értelme, jelentése, azonos kell, hogy legyen a döntéshozók, a nyilvánosság és a projektmenedzsment számára, pontosan kell tükröznie a mért, vizsgált fogalmat.

Az operatív menedzsment feladata, hogy beavatkozásonként külön-külön meghatározott időszakonként (évente, félidőben, hosszabb távon) mérje az indikátorok aktuális értékét, azokról beszámoljon a stratégiai menedzsment szervezetnek.

A korábbi tervezési időszak egyik legfontosabb indikátorokhoz kapcsolódó problematikája volt, hogy nem létezett előre meghatározott indikátor-definíció, ebből adódóan az egyes indikátorok alatt a program végrehajtásában résztvevő más-más szereplők nem ugyanazt értették. Ezen félreértések kiküszöbölése céljából a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan már készülnek a vonatkozó, főként a települési önkormányzatok fejlesztéseire fókuszáló TOP Indikátor definíciós lapok, így az indikátorok kiválasztása ezek előírásainak (definíció, számítási mód, teljesülés elvárt időpontja, elvárt igazoló dokumentumok stb.) figyelembevételével történt. Azon mutatók esetében, melyek tekintetében a támogató szervezet nem határoz meg előírást, a menedzsment szervezet saját mérési módszertant dolgoz ki, melyeket a monitoring során következetesen alkalmaz.

A stratégiai menedzsment szint feladata a monitoring során az értékelés, elemzés, visszacsatolás és döntéshozás. A stratégiai menedzsment szervezet a megadott adatok alapján végez értékelést, melynek célja elsődlegesen a stratégiában kitűzött célok megvalósulásának áttekintése. Az értékelés az elvárt eredmények mértékének, az esetleges akadályok beazonosításának, azok leküzdésének, a végrehajtás eredményességének vizsgálatára terjed ki, melynek során a szervezet az előbbiekben felsorolt területeken javaslatokat is tesz. Ebben a szakaszban várhatóan még csak kisebb korrekciók végrehajtása válhat szükségessé.

A magánszféra, illetve lehetséges jövőbeni befektetők számára is fontos, hogy a stratégia mentén történő fejlesztésekről, azok megvalósulásáról ne csupán a település stratégiai menedzsmentje kapjon visszajelzést, hanem a stratégia előrehaladásáról születő adatok, információk legyenek mindenki számára elérhetők, illetve a monitoring folyamatokba a gazdasági élet szereplőit is vonják be. A piaci folyamatokban bekövetkező, a vállalkozói szféra által megtapasztalt, jól ismert változásokat, tendenciákat a település életében jelentős döntések, akár rendezési tervmódosítások, terület-felhasználási módok változtatása során is becsatornázzák. A hatékony kommunikáció így a köz- és a magánszféra közt elengedhetetlen, hiszen ezáltal ismereteket szerez az önkormányzat a vállalkozások fejlesztési elképzeléseiről, megvalósított és tervezett beruházásairól, ezekre rácsatlakozva használhatják ki a település és lakossága számára is oly fontos szinergiákat.

Amennyiben a fejlesztések előrehaladása ezt indokolttá teszi vagy a támogató szervezet előírja, úgy az önkormányzat gyakoribb, akár negyedéves rendszerességgel is áttekinti, megvitatja, szükség szerint korrigálja a stratégia végrehajtásának menetét.

A stratégia megvalósulásának átfogóbb értékelésére az eredmény és hatásindikátorok vizsgálatával kerül sor, időközi értékelés keretében (tervezetten 2018-ban). A vizsgálat nemcsak a számszerűsíthető értékek alakulását vizsgálja, hanem kiterjed a kitűzött célok relevanciájának áttekintésére is. Ebben a fázisban a stratégia érdemi áttekintése során korrekciók történhetnek az elért eredmények, illetve az időközben megváltozott külső körülmények hatásainak tükrében. A jövőkép elérése érdekében esetlegesen módosulhatnak a kitűzött (rövid- és középtávú) célok, az akcióterületek, a konkrét beavatkozások, illetve az indikátorok köre. Ebben az értékelési szakaszban indokolt lehet külső szakértők bevonása is. A hatásindikátorok mérésére hosszabb távon (kb. az 5. évben) kerülhet sor, ezen időpont előrehozható, amennyiben a külső környezetben jelentős változás következik be.

Nemcsak a stratégiai tervezés során, hanem a stratégia megvalósulásának nyomon követésekor is elengedhetetlen a társadalmi részvétel, így a tervezéskor kialakított partnerségnek a program végrehajtása során történő továbbvitele, feltételeinek biztosítása továbbra is szükséges. Az együttműködés biztosításáért a stratégiai menedzsment szervezet a felelős. Fontos feladat, hogy az előrehaladás méréséhez szükséges adatok aktuálisan, rendszeres időközönként rendelkezésre álljanak, azokat az adatgazdák hiánymentesen, akadályoztatás nélkül szolgáltatni tudják, csak így kapható reális kép a kitűzött célok teljesüléséről, az ez irányban tett lépések sikerességéről.

A monitoring tevékenység során keletkező adatokat a település rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett, a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra negyedéves rendszerességgel konzultációs lehetőséget biztosít az ITS előrehaladása tárgyában. A visszacsatolások során felülvizsgált és a városvezetés által jóváhagyott, legitim dokumentumok közzétételére a város honlapján kerül sor.

51. sz. táblázat: A stratégia elérésének monitoringját biztosító mutatók

Gazdasági témájú célkitűzéshez:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás / adatgazda	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Nyilvántartott álláskeresők száma	fő	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat	évente	994 fő	5 %-os csökkenés
Vállalkozási aktivitás	db/lakosság	TOP indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	3 %-os növekedés
Kkv-k számának változása	%	KSH, kkv adatszolgáltatása alapján	évente	A KSH települési szintű adatszolgáltatása alapján később kerül meghatározásra.	5 %-os növekedés

Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték	1000 Ft	KSH	évente	A KSH települési szintű adatszolgáltatása alapján később kerül meghatározásra.	3 %-os növekedés

Turisztikai témájú célkitűzéshez:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás / adatgazda	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Külföldi és belföldi turisták költése	millió Ft	TOP indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra. **(növekedés)**
Vendégéjszakák száma	db	KSH	évente	A 2013-as KSH adatok megjelenésekor, később kerül meghatározásra.	A 2013-as KSH adatok megjelenésekor, később kerül meghatározásra. (növekedés)

Közszolgáltatásokra vonatkozó célkitűzéshez:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás / adatgazda	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Elégedettség a fejlesztéssel érintett települési közszolgáltatások minőségével	pontérték (1-10)	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés, önkormányzat	évente	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	TOP indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra. (növekedés)

Fejlesztések eredményeként megújuló energiaforrást alkalmazó intézmények számának változása	%	kedvezményezetti kimutatás alapján, kedvezményezett	évente	0	növekedés

Közlekedésre vonatkozó célkitűzéshez:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás / adatgazda	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Napi utazások estén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	%	TOP indikátor definíciós lap alapján, kedvezményezett	évente	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra.	TOP indikátor definíciós lap által meghatározott módszertan alapján később kerül meghatározásra. (növekedés)

Élhető településhez:

Indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Módszertan és adatforrás / adatgazda	A beszámolás gyakorisága	Bázisérték (2013)	Célérték (2023)
Elégedettség a települési környezet minőségével	pontérték (1-10)	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés	évente	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra	Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés alapján később kerül meghatározásra

Támogatással érintett lakosok száma a rehabilitált településrészen	fő	önkormányzati kimutatás alapján, önkormányzat	évente	Kedvezményezetti kimutatás alapján később kerül meghatározásra.	Kedvezményezetti kimutatás alapján később kerül meghatározásra.

Forrás: saját szerkesztés

Felhasznált irodalom:

Kohéziós politika 2014 és 2020 között (http://www.leaderkontakt.hu/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=349&Itemid=70&lang=hu)

Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról

Heves Megye Területfejlesztési Programja (2014-2020)

Eger megyei jogú város Integrált Település Fejlesztési Koncepciója és Stratégiája

Hatvan Város Önkormányzata Sportfejlesztési Koncepciója 2011-2014

Hatvan Város Közművelődési Koncepciója

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Hatvan Város Környezetvédelmi Programja

Hatvan Város Önkormányzata Gazdasági programja 2011-2014

Hatvan Város Településfejlesztési Koncepciója

Hatvan Város Településfejlesztési Koncepciója (2008)

Hatvan Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája (2009)